

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

A8-0163/2015

13.5.2015

JELENTÉS

a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról
(2014/2152(INI))

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Maria Noichl

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	27
KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY	31
VÉLEMÉNY A FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	32
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE	39

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról (2014/2152(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére és 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 23. cikkére,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre (EJEE),
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára (1948),
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979. évi ENSZ-egyezményre (CEDAW),
- tekintettel az ENSZ 1949-es, az emberkereskedelem, illetve mások prostitúciója kizsákmányolásának megszüntetéséről szóló egyezményére,
- tekintettel az ENSZ negyedik Nőügyi Világkonferenciáján 1995. szeptember 15-én elfogadott pekingi nyilatkozatra és cselekvési platformra, továbbá az ENSZ ezt követő Peking+5 (2000), Peking+10 (2005) és Peking+15 (2010) különleges ülésein elfogadott záródokumentumokra, valamint a Peking+20 konferencia záródokumentumára,
- tekintettel a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló, 2013. június 12-i 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel a fejlődő országokban a reprodukzív és szexuális egészséget és jogokat szolgáló politikák és intézkedések céljaira nyújtott támogatásról szóló, 2003. július 15-i 1567/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel az európai védelmi határozatról szóló, 2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,

---

¹ HL L 181., 2013.6.29., 4. o.

² HL L 224., 2003.9.6., 1. o.

³ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

⁴ HL L 338., 2011.12.21., 2. o.

- tekintettel az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel az önálló vállalkozói tevékenységet folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról és a 86/613/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. július 7-i 2010/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre²,
- tekintettel a BusinessEurope, az UEAPME, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött, felülvizsgált keretmegállapodás végrehajtásáról és a 96/34/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. március 8-i 2010/18/EU tanácsi irányelvre³,
- tekintettel a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozott szöveg)⁴,
- tekintettel a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelvre (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében)⁵,
- tekintettel a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2004/113/EK irányelvre és az Európai Unió Bírósága által 2011. március 1-jén a Test-Achats-ügyben (C-236/09. sz. ügy) hozott kapcsolódó ítéletre⁶,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és az ellene való küzdelemről szóló egyezményére (Isztambuli Egyezmény),
- tekintettel az Európai Tanács által 2011 márciusában elfogadott, a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktumra (2011–2020)⁷,
- tekintettel a Bizottság 2010. március 5-i, „A nők és a férfiak közötti egyenlőség iránti fokozott elkötelezettség – A nők chartája” című közleményére (COM(2010)0078),
- tekintettel a Bizottság 2010. szeptember 21-i, „A nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia – 2010–2015” című közleményére (COM(2010)0491),

---

¹ HL L 101., 2011.4.15., 1. o.

² HL L 180., 2010.7.15., 1. o.

³ HL L 68., 2010.3.18., 13. o.

⁴ HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

⁵ HL L 348., 1992.11.28., 1. o.

⁶ HL L 130., 2011.4.30., 4. o.

⁷ A Tanács 2011. március 7-i következtetéseinek melléklete.

- tekintettel az „Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című 2010. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2010)2020),
- tekintettel az európai felsőoktatási rendszerek által az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés terén tett hozzájárulás növeléséről szóló, 2011. szeptember 20-i bizottsági közleményre (COM(2011)0567),
- tekintettel a Bizottság szolgálatainak „A nők és a férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó, 2010–2015 közötti időszakra érvényes stratégia időközi felülvizsgálata” című 2013. szeptember 16-i munkadokumentumára (SWD(2013)0339),
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségre és a fejlesztési együttműködésben a nők szerepének erősítésére irányuló, a 2010–2015 közötti időszakra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló, 2010. március 8-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2010)0265),
- tekintettel a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztásügyi Tanács 2014. június 19–20-i ülésének következtetéseire;
- tekintettel az Európai Parlament C. Tematikus Főosztályának a „Tanulmány a nők és a férfiak közötti egyenlőség elérését célzó, 2010–2015-ös stratégia mint a pekingi cselekvési platform céljainak eléréséhez való hozzájárulás értékeléséről” címmel, 2014-ben közzétett tanulmányára,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „A nőkkel szembeni erőszak – az egész EU-ra kiterjedő felmérés. Fő eredmények” című, 2014 márciusában közzétett jelentésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „A roma nőkkel szembeni megkülönböztetés és életkörülményeik 11 uniós tagállamban” című, 2014 októberében közzétett jelentésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „Transzneműként az EU-ban – Az EU LMBT felméréséből származó adatok összehasonlító elemzése” című, 2014 decemberében közzétett jelentésére,
- tekintettel az „Egyenlőség, fejlődés és béke” címmel, Pekingben tartott 4. Nőügyi Világkonferenciáról szóló, 1995. június 15-i állásfoglalására¹, a 4. Nőügyi Világkonferencia cselekvési platformjának (Peking+10) nyomán követéséről szóló, 2005. március 10-i állásfoglalására², valamint a „Peking+15 – az ENSZ cselekvési platformja a nemek közötti egyenlőségért” című, 2010. február 25-i állásfoglalására³,
- tekintettel „A nők és a férfiak közötti egyenlőség az Európai Unióban – 2009” című, 2010. február 10-i állásfoglalására⁴, „A nők és a férfiak közötti egyenlőség az Európai

---

¹ HL L 166., 1995.7.3., 92. o.

² HL C 320. E, 2005.12.15., 247. o.

³ HL C 348. E, 2010.12.21., 11. o.

⁴ HL C 341. E, 2010.12.16., 35. o.

- Unióban – 2010” című, 2011. február 8-i állásfoglalására¹, „A nők és a férfiak közötti egyenlőség az Európai Unióban – 2011” című, 2012. március 13-i állásfoglalására², valamint „A nők és a férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos előrelépés az Európai Unióban – 2013” című állásfoglalására³,
- tekintettel a férfi és női munkavállalók egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elvének alkalmazásáról szóló, 2013. szeptember 12-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel „A nemi sztereotípiák felszámolásáról az EU-ban” című, 2013. március 12-i állásfoglalására⁵,
  - tekintettel a gazdasági hanyatlás és pénzügyi válság nemi szempontjairól szóló, 2010. június 17-i állásfoglalására⁶, valamint a gazdasági válságnak a nemek közötti egyenlőségre és a nők jogaira kifejtett hatásáról szóló, 2013. március 12-i állásfoglalására⁷,
  - tekintettel az ENSZ Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottságának a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak minden formájának kiküszöbölése és megelőzése témájával foglalkozó 57. ülészakáról szóló, 2013. február 6-i állásfoglalására⁸,
  - tekintettel a férfi és női munkavállalók egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elvének alkalmazásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2012. május 24-i állásfoglalására⁹,
  - tekintettel a tőzsdén jegyzett társaságok nem ügyvezető igazgatói körében a nemek közötti egyensúly javításáról és kapcsolódó intézkedésekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2013. november 20-i állásfoglalására¹⁰,
  - tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, a nők elleni erőszakról szóló, 2014. február 25-i állásfoglalására¹¹,
  - tekintettel „A gazdaságpolitikai koordinációra vonatkozó európai szemeszter: 2014. évi éves növekedési jelentés” című, 2014. február 6-i állásfoglalására¹²,
  - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
  - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére, valamint a

---

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0085.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0069.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0050.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0375.

⁵ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0074.

⁶ HL C 236. E, 2011.8.12., 79. o.

⁷ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0073.

⁸ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0045.

⁹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0225.

¹⁰ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0488.

¹¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0126.

¹² Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0128.

- A. mivel az egyenlő bánásmódhoz való jog az Európai Unió alapszerződéseiben elismert, az európai társadalomban mélyen gyökerező, meghatározó alapvető jog, amely nélkülözhetetlen e társadalom további fejlődéséhez, és e jognak a jogalkotásban, a gyakorlatban, az ítélkezési gyakorlatban és a tényleges életben egyformán érvényesülnie kell;
- B. mivel az EU történelmileg tett néhány fontos lépést a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőség megerősítésére, az utóbbi évtizedben azonban uniós szinten lassulás tapasztalható a politikai fellépések és a nemek közötti egyenlőség reformja terén; mivel a Bizottság előző stratégiája túl gyenge volt, és nem eredményezett megfelelő fellépést a nemek közötti egyenlőség tekintetében; mivel új stratégiára van szükség, hogy új ösztönzést adjon és konkrét fellépésekhez vezessen a nők jogainak erősítése és a nemek közötti egyenlőség előmozdítása céljából;
- C. mivel a Bizottság előző stratégiájával sikerült ugyan néhányat elérni a kitűzött célok közül, ha a nemek közötti teljes egyenlőséget nem is, ám abból gyakran hiányoztak a diszkrimináció különböző formáinak kölcsönhatására vonatkozó bizonyítékok, a pontos célok és az eredményes értékelő intézkedések, és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése továbbra is csak korlátozott mértékben valósult meg;
- D. mivel a nemek közötti egyenjogúság az EU alapszerződésekben és az Alapjogi Chartában elismert alapvető értékeinek egyike, és mivel az Unió magára vállalta a nemek közötti egyenlőség minden tevékenységét illetően történő érvényesítésének konkrét feladatát; mivel a nemek közötti egyenlőség stratégiai célként nélkülözhetetlen az EU általános céljainak – így például az Európa 2020 stratégiában tervbe vett foglalkoztatási rátának – az eléréséhez, valamint fontos gazdasági erőforrást jelent az igazságos és inkluzív gazdasági növekedés előmozdítása szempontjából; mivel a szakmai egyenlőtlenségek csökkentése nem csak az egyenlő bánásmód szempontjából tekinthető célnak, hanem a munkaerőpiac hatékonysága és rugalmassága szempontjából is;
- E. mivel továbbra is széles szakadék tátong a romák és a társadalom többi része között az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a megkülönböztetés tekintetében, és a roma nők helyzete az EU-ban még rosszabb az etnikai és nemi hovatartozáson alapuló többszörös megkülönböztetés miatt;
- F. mivel Európa gazdasági és politikai pozíciója csak úgy javítható, a demográfiai változás következményei pedig csak úgy állíthatók meg, ha valamennyi nő és férfi képességeit kamatoztatjuk, és a bennük rejlő lehetőségeket kibontakoztatjuk;
- G. mivel nem ragaszkodhatunk felesleges, környezetileg fenntarthatatlan, nemi szempontok alapján történő, a nők munkaerőpiacra való beilleszkedése által meghaladott, elavult munkamegosztáson alapuló gazdasági modellekhez; mivel új, a tudáson és az innováción alapuló, szociálisan fenntartható modellre van szükségünk, amely teljes körűen kihasználja a nők tehetségét a termelésben, többek közt megkérdőjelezve egyes ipari normákat és tényezőket, amelyek alapján a férfiakat és a nőket különböző szakmákhoz sorolják, és amely megteremti a férfiak és nők

felelősségének egyensúlyát az állami és magánszférában, és harmonizálja mindkét nem munkavállalóinak személyes és munkahelyi életét;

- H. mivel a megfizethető és jó minőségű gyermekgondozási és az időseket és egyéb eltartottakat támogató szolgáltatásokhoz biztosított hozzáférés fontos szerepet tölt be a nők és férfiak egyenlő munkaerő-piaci, valamint az oktatásban és képzésben való részvételének biztosítása tekintetében;
- I. mivel idén van a pekingi cselekvési platform huszadik évfordulója, céljai és teljes végrehajtása pedig időszerűbbek, mint valaha;
- J. mivel a nők elleni fizikai, szexuális vagy pszichológiai erőszak a férfiak és nők közötti egyenlőség elsődleges akadályá és továbbra is az emberi jogok megsértésének legelterjedtebb, a társadalom minden szintjét érintő formája, amely ugyanakkor azon bűncselekmények közé tartozik, amelyeket a legritkábban jelentenek; mivel a megelőző intézkedések ellenére az Alapjogi Ügynökség 2014. márciusi felmérése szerint az Unióban a nők 55%-a szembesült élete során a szexuális zaklatás egy vagy több formájával, és a 15 évnél idősebb nők 33%-a esett fizikai és/vagy szexuális erőszak áldozatául; mivel az erőszakmentes élet a társadalomban való teljes körű részvétel előfeltétele, és szigorú intézkedéseket kell bevezetni a nőkkel szemben elkövetett erőszak leküzdésére;
- K. mivel a kényszerprostitúció az erőszak olyan formája, amely különösen a legsérülékenyebbeket érinti, és főleg szervezett bűnügyi hálózatokhoz és emberkereskedelemhez kapcsolódik, és a nők és férfiak közötti egyenlőség akadályá;
- L. mivel a nőket a tradicionális struktúrák és a hibás adózási ösztönzők második keresői helyzetbe szorítják, amely vertikális és horizontális munkaerő-piaci szegregációban, hézagos munkavállalói múltban és nemi alapú béregyenlőtlenségben mutatkozik meg, továbbá mivel a nők lényegesen gyakrabban végeznek nem fizetett gondozási, gyermekgondozási és idősek és más eltartott személyek ápolására irányuló és házi munkát, és így kevesebb idejük van arra, hogy fizetett munkát végezzenek, ami viszont jóval alacsonyabb összegű nyugdíjhoz vezet, és ezért a munka és a családi élet összeegyeztetését – különösen az Európa 2020 stratégia céljainak elérése érdekében – a továbbiakban is konkrét intézkedésekkel kell támogatni, amelyek során erőteljesebben be kell vonni a férfiakat;
- M. mivel a nők foglalkoztatási aránya 63%, illetve 53,5%, ha a foglalkoztatást teljes munkaidős egyenértékben mérjük¹; mivel a nemek közötti bérszakadék 16,4%-os, és a nemek közötti nyugdíjszakadék átlagosan 39%-os; mivel a nők munkaerő-piaci részvétele nem mindig jár együtt befolyással, mivel a hatalmi és döntéshozatali pozíciókat többnyire férfiak töltik be, ami korlátozza a nők befolyásgyakorlási lehetőségét és a demokratikus legitimitás hiányát jelenti a döntéshozatal során, tekintettel arra, hogy a nők a lakosság felét teszik ki; mivel a nemek közötti egyenlőség előmozdítása túlmutat a nemi alapú megkülönböztetés tilalmán, és mivel a nőket támogató pozitív intézkedések alapvető fontosságúnak bizonyultak a munkaerőpiacba, a

---

¹ Bizottság: Jelentés a nők és férfiak közötti egyenlőség terén 2012-ben elért haladásról (SWD(2013)0171), 8.o.

politikai és gazdasági döntéshozatali struktúrákba és általában véve a társadalomba való teljes körű beilleszkedésük szempontjából; mivel a nőknek a hatalmi és döntéshozatali testületekből való kizárása káros hatással van azon lehetőségekre, hogy befolyásolják saját fejlődésüket, az emancipációt, valamint a társadalom fejlődését;

- N. mivel a nemi kvóták és a halszákalisták a politikai döntéshozatalban nagyon hatékony eszközöknek bizonyultak a megkülönböztetés és a nemi alapú egyenlőtlenségek kezelésére, valamint a politikai döntéshozatali szervekben a demokratikus képviselőlet javítására;
- O. mivel a munkahelyi és a családi élet közötti egyensúlyt szolgáló politikák előmozdításának sikertelensége, a rugalmas munkaidő nem elégséges mértékű előmozdítása, különösen a férfiak körében, és a szülői és apasági szabadság alacsony kihasználási aránya a nők gazdasági függetlenségének és a családi és otthoni kötelezettségek egyenlő megosztásának jelentős akadályát jelentik;
- P. mivel Európában a szegénység aránytalanul a nőket érinti, és ez különösen magában foglalja a gyermeküket egyedül nevelő anyákat, a fogyatékossgal élő nőket, a fiatal és idős nőket, a migráns nőket és az etnikai kisebbségekhez tartozó nőket, akiket mind érint a szegénység és a társadalmi kirekesztés, amit a gazdasági válság és egyes megszorító intézkedések még tovább erősítenek – ami nem kellene hogy indokolja az egyenlőség érdekében tett csekélyebb erőfeszítéseket – , hasonlóan a munkahelyek bizonytalanságához, a részmunkaidős foglalkoztatáshoz, az alacsony bérekhez és nyugdíjakhoz, az alapvető szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségéhez, valamint ahhoz, hogy különösen a közszektorban szüntetnek meg munkahelyeket és a gondozási és ápolási területen szolgáltatásokat, ami a nemek közötti egyenlőség szempontjainak még nagyobb súlyt ad;
- Q. mivel a városi területeken élő nőkhöz képest a vidéki térségekben élő nők még nagyobb megkülönböztetéssel és erőteljesebb nemi sztereotípiákkal küzdenek; és mivel e nők foglalkoztatási rátája sokkal alacsonyabb, mint a városokban élőké; mivel a vidéki térségeket érinti a jó minőségű munkalehetőségek hiánya; mivel – ezen túlmenően – számos nő sohasem válik aktívvá a hivatalos munkaerőpiacon, és ezért nem regisztrálják munkanélküliként, illetve a munkanélküliségi statisztikákban sem szerepel, ami különös pénzügyi és jogi problémákat okoz az anyasági jogok és a betegszabadság, a nyugdíjjogosultságok megszerzése, valamint a szociális biztonsághoz való hozzáférés tekintetében, továbbá problémákat idéz elő a házasság felbontása esetén;
- R. mivel a hagyományos nemi szerepek és sztereotípiák még mindig nagy hatással vannak a nők és férfiak közötti feladatmegosztásra otthon, az oktatásban, a szakmai pályafutás során, a munkahelyen és általában a társadalomban;
- S. mivel a sztereotip nemi szerepek és a hagyományos struktúrák kedvezőtlenül hatnak az egészségre, és a szexuális és reprodukív egészséghez, valamint az ahhoz kapcsolódó jogokhoz való általános hozzáférésre, amely alapvető emberi jog, amelyet ezért soha nem szabad korlátozni; mivel a saját testünk ellenőrzéséhez és az önrendelkezéshez való jog az egyetemes egyenlőség alapvető előfeltétele;
- T. mivel világszerte minden hatodik pár valamilyen terméketlenségi problémával küzd;

mivel a Bizottságnak új összehasonlító elemzést kell készítenie az EU-n belül az orvosilag segített megtermékenyítésről, mert a 2008-as tanulmány (SANCO/2008/C6/051), amely akkoriban jelentős egyenlőtlenségeket mutatott a megtermékenyítési kezelésekhez való hozzáférés terén, mára elavult;

- U. mivel még mindig vannak olyan oktatási intézmények, amelyek nemi alapú elkülönítést alkalmaznak, és az oktatási segédanyagok gyakran tartalmazzak sztereotípiákat, amelyek hozzájárulnak a lányoknak és a fiúknak tulajdonított elkülönült, hagyományos szerepek folytatódásához, amely negatívan befolyásolja választási lehetőségeiket; mivel e szerepmintákat különösen a média által közvetített ábrázolások és a nők média által közvetített képe, az interneten rendelkezésre álló információ és a reklámok még tovább erősítik;
- V. mivel napjainkban a transznemű személyek gyakran szembesülnek megkülönböztetéssel, zaklatással és erőszakkal Unió-szerte nemi identitásuk vagy annak kifejezésre juttatása miatt;
- W. mivel az EU felelősséget visel és példaképpül szolgál a nemek közti egyenlőség és a nők jogai tekintetében, e kérdéseknek központi helyet kell biztosítani az Unió külső fellépéseiben; mivel a nemek közötti egyenlőség, a nemi alapú erőszak elleni küzdelem és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése alapvető feltétele a nemzetközi fejlesztési célok elérésének és az EU sikeres külpolitikájának, valamint fejlesztési együttműködési és nemzetközi kereskedelmi politikáinak; mivel a nők nemcsak érzékenyebbek az energia-, környezet- és éghajlatváltozás hatásaira, hanem ténylegesen részt vesznek a mérséklési és kiigazítási stratégiákban is, valamint a méltányos és fenntartható növekedési modell hajtóerői;
- X. mivel az intézményi mechanizmusok az egyenjogúság megvalósításának szükséges alapjai; mivel ezen túlmenően a nemek közti egyenjogúságot a nemek közötti egyenlőség érvényesítése, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és a nemi szempontú hatásvizsgálat koncepcióival együtt az uniós és tagállami szakpolitikák fontos, átfogó aspektusaként kell kezelni;
- Y. mivel az adatok nemek szerinti lebontása a valódi előrelépés elérésének és az eredmények hatékony értékelésének létfontosságú eszköze;
- Z. mivel az elmúlt években számos tagállamban nyilvános teret nyertek a nemek közötti egyenlőség elleni mozgalmak, amelyek a hagyományos nemi szerepek megerősítésére törekednek és kifogásolják a nemek közötti egyenlőség terén elért vívmányokat;
- Aa. mivel a jelenlegi kihívások és a szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a különböző területek közötti következetes politika hiánya a múltban megnehezítette a nemek közötti egyenlőség elérését, és hogy megfelelő mértékű forrásokra, a nők jogainak jobb koordinációjára, terjesztésére és előmozdítására van szükség, figyelembe véve a különböző helyzeteket;

Általános ajánlások

1. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki és fogadjon el egy Európában a nők jogaira és

a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új, külön stratégiát, amely az egyenlő esélyek megteremtését célozza, és amely a korábbi stratégia kiemelt területeire alapul annak érdekében, hogy felszámolja a nőket érő diszkrimináció minden formáját a munkaerőpiacon, a bérek, a nyugdíj, a döntéshozatal, az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a munka és a családi élet összeegyeztetése terén, valamint hogy véget vessen a nőkkel szembeni erőszak minden formájának és felszámolja a nemekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés struktúráit és gyakorlatait; hangsúlyozza, hogy a nők jogaival és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos új stratégiának teljes mértékben figyelembe kell vennie a megkülönböztetés az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében említett sokféle és interszekcionális formáját, amely közös tényezőkből ered, de különbözőképpen érinti a nőket, és konkrét fellépéseket kell kidolgoznia a nők különböző csoportjai számára biztosított jogok megerősítése érdekében, ideértve a fogyatékkal élő nőket, a migráns és etnikai kisebbségekhez tartozó nőket, roma nőket, idősebb nőket, az egyedülálló anyákat és az LMBTI személyeket;

2. felhívja a Bizottságot, hogy emellett dolgozzon ki egy a valamennyi nővel szembeni mindenfajta megkülönböztetés egy szélesebb körű megkülönböztetésellenes stratégia keretében és egy az LMBTI személyek ügyének kezelését célzó, külön ütemterv szerinti felszámolását célzó intézkedéseket; e célból sürgeti a Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb alakítson ki közös álláspontot a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékkosságra, életkorra, nemre vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról, amelyet Parlament általi, 2009. áprilisi elfogadása óta blokkol;
3. sajnálja, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia (2010–2015) annak ellenére sem foglalkozik külön a fogyatékoság kérdésével, hogy a fogyatékkal élő nők gyakran hátrányosabb helyzetben vannak, mint a fogyatékkal élő férfiak, és jobban ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának; ezért felkéri a Bizottságot, hogy foglalkozzon a fogyatékosággal élő nők igényeivel a nagyobb mértékű munkaerő-piaci részvételük biztosítása érdekében; ebben az értelemben szintén sajnálattal állapítja meg, hogy az európai fogyatékoságügyi stratégia (2010-2020) sem tartalmaz integrált perspektívát a nemek közti egyenlőséggel kapcsolatban, vagy a fogyatékoságügyi politikáknak szentelt, a nemek közti egyenlőséget külön középpontba helyező külön fejezetet;
4. felhívja a Bizottságot, hogy a stratégia kidolgozásába és folyamatos értékelésébe strukturált módon vonja be a civil társadalmat és a szociális partnereket;
5. felhívja a tagállamokat, hogy a magán- és az állami szférában egyaránt erősítsék meg és tartassák be a kollektív tárgyalásokhoz való jog teljes körű gyakorlását, amely a munkaügyi kapcsolatok szabályozásának, a hátrányos jövedelemkülönbségek leküzdésének és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának elengedhetetlen eszköze;
6. felhívja a Bizottságot, hogy a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2004/113/EK irányelv alkalmazásának értékelésekor vegye figyelembe a hátrányos megkülönböztetés eseteit;
7. felhívja a Bizottságot, hogy tegye egyértelművé, hogy az EU milyen szerepet kíván

játszani a nemek közötti egyenlőség előmozdítása tekintetében globális szinten és a tagállamokkal, így azok illetékes hatóságaival közösen végzett munkában, az európai határokon belül és kívül, valamint hogy törekedjen e célok megvalósítására mind a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének koncepciója, mind pedig célzott és konkrét egyedi intézkedések révén; hangsúlyozza, hogy a nemi dimenziót és a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet integrálni kell az Unió külpolitikájába, fejlesztési együttműködési politikájába és nemzetközi kereskedelmi politikájába, és biztosítani kell a szükséges pénzügyi eszközöket és emberi erőforrásokat;

8. ismételten sajnálatának ad hangot annak kapcsán, hogy az Európa 2020 stratégia nem tartalmazta megfelelő módon a nemi dimenziót, ezért annak biztosítására hívja fel a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a nemek közti egyenlőséget építsék be a szóban forgó stratégia keretében indított valamennyi programba, fellépésbe és kezdeményezésbe, valamint hogy a stratégiába illesszen be a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, külön pillért, és tekintse a leendő stratégia céljait az európai szemeszter egyik szempontjának, és az országspecifikus ajánlásokba és az éves növekedési jelentésbe illessze be a nemi szempontot;
9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy valamennyi szakpolitikai területen és a kormányzás minden szintjén gyűjtsenek, elemezzenek és tegyenek közzé nemek és a nemek közti egyenlőségre vonatkozó indikátorok szerint lebontott, megbízható statisztikai adatokat, a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége munkájára alapozva, hogy lehetővé váljon az EU-ban és a tagállamokban működtetett, a nemek közti egyenlőségre irányuló stratégiák kialakításának és alkalmazásának elemzése, a szóban forgó stratégiák aktualizálása és a nemek közti egyenlőséggel kapcsolatos ügyek valamennyi nemzeti és uniós szakpolitikai területen való érvényesítésnek értékelése, valamint, ahol lehetséges, ezeknek az adatoknak további, faj vagy etnikai eredet, vallás, meggyőződés és fogyatékoság alapján történő bontása, hogy valamennyi politikai területen interszekcionális elemzést lehessen végezni, ily módon dokumentálva a nők egyes csoportjai által elszenvedett többszörös megkülönböztetést; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezdeményezzék a tagállami szakpolitikák nemi szempontú hatásvizsgálatát, különösen azokban az esetekben, amikor munkaügyi és nyugdíjreformokat javasolnak;
10. felhívja a Bizottságot, hogy a stratégiát konkrét, a felelős érdekelt feleket egyértelműen azonosító cselekvési terv formájában fogalmazza meg, amelynek a nőkkal szembeni erőszak, a munka és az időbeosztás, a nők hatalomgyakorlásban és döntéshozatalban betöltött szerepe, a pénzügyi források, az egészség, a tudás, az oktatás és a média, a globális kitekintés, valamint az intézményi mechanizmusok és a nemek közötti egyenlőség érvényesítése területén különösen az alábbi konkrét útmutatásokat kell figyelembe vennie; hangsúlyozza, hogy adott esetben és az uniós hatáskörök teljes figyelembevétele mellett jogalkotási javaslatokra van szükség a nemek közti egyenlőség jogi keretének megerősítése céljából;

A nőkkal szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak

11. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy – mint ahogyan azt a nők elleni erőszak elleni küzdelemre irányuló ajánlásokat tartalmazó, 2014. február 25-i állásfoglalásában már kérte – terjesszen elő jogi aktust, amely mind a statisztikai adatok összegyűjtésére szolgáló koherens rendszert, mind pedig a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzésére és büntetésére szolgáló, és az igazságszolgáltatáshoz való könnyű hozzáférést lehetővé tevő megerősített tagállami fellépést biztosítja;
12. felhívja a Bizottságot, hogy a jövőbeli stratégiába illessze be a nemi alapú erőszak a 2012/29/EU irányelv rendelkezéseinek megfelelő definícióját, valamint hogy a lehető leghamarabb terjesszen elő a nőkkel és lányokkal szembeni erőszakkal és a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos átfogó, kötelező erejű jogalkotási aktust tartalmazó stratégiát; felhívja a Tanácsot, hogy aktiválja az áthidaló klauzulát, azaz fogadjon el egyhangú határozatot arról, hogy a nemi alapú erőszak is az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények közé tartozik;
13. felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel az EU az Isztambuli Egyezményhez való csatlakozásának lehetőségét és mihamarabb indítsa meg az eljárást, valamint hogy az új stratégia révén mozdítsa elő az Isztambuli Egyezmény tagállamok általi ratifikálását, és munkálkodjon aktívan a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak leküzdése céljából; felhívja a tagállamokat, hogy a lehető leghamarabb írják alá és ratifikálják az Isztambuli Egyezményt;
14. ismét felhívja a Bizottságot, hogy 2016-ot nyilvánítsa a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak elleni küzdelem európai évének, melynek során prioritásnak kell tekinteni a nők és lányok elleni erőszak jelentős mértékű visszaszorítására irányuló széles körű és hatékony stratégiák előmozdítását;
15. felhívja az Európai Uniót, hogy támogassa a tagállamokat a nők napi szintű, nyilvános zaklatása elleni kampányok és stratégiák kidolgozásában és a legjobb gyakorlatok más tagállamok számára való átadásában;
16. sürgősen szükségesnek tartja a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló irányelv, a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendelet, valamint az európai védelmi határozatról szóló irányelv átültetésének és végrehajtásának 2015-ig és azt követően történő további nyomon követését;
17. felhívja a Bizottságot, hogy a stratégiában határozzon meg „zéró toleranciára” vonatkozó kampányokat, és támogassa a tagállamokat abban, hogy jobban felhívják a társadalom figyelmét a nők elleni erőszak problémájára, valamint az erőszak és visszaélés eredetével, a megelőzéssel, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel és az áldozatoknak nyújtott támogatással kapcsolatos éves figyelemfelhívó kampányok szervezésében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a társadalom egészét, és különösen a férfiakat és fiúkat konkrétan bevonják a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelembe; továbbá felhívja a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket a női nemi szervek megcsonkítása elleni küzdelemre irányuló kezdeményezései nyomán;
18. hangsúlyozza, hogy a nők elleni erőszak és a büntetlenség tényleges leküzdése

érdekében a nőkkel és a lányokkal kapcsolatos társadalmi hozzáállás megváltoztatására van szükség, mivel a nőket túl gyakran ábrázolják alárendelt szerepekben, az ellenük irányuló erőszakot pedig túl gyakran elnézik, vagy alábecsülik annak súlyát; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat az erőszak sokféle formájának és alapvető okainak megelőzésében és leküzdésében, illetve az erőszak áldozatául esett nők védelmében, valamint hogy hozzon egyedi intézkedéseket annak különböző aspektusai vonatkozásában, ideértve a női menedékhelyeket és a nemi alapú erőszak női áldozatainak támogatást nyújtó szervezetek fokozott támogatását, valamint megelőző intézkedések – pl. a nemi sztereotípiák és a megkülönböztető szociokulturális magatartásformák ellen már a kisgyermekkoról kezdve való fellépés, valamint az elkövető megbüntetésére – végrehajtását;

19. megállapítja, hogy a szegénység női problémává válása a leánykereskedelem, a szexuális kizsákmányolás és a kényszerprostitúció fokozódásához vezethet, és súlyosabb pénzügyi függőségbe kényszerítheti a nőket; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tárják fel a nők prostituálttá válásának okait, valamint dolgozzák ki a kereslet visszaszorításának módjait; hangsúlyozza a prostitúcióból való kiutat célzó programok fontosságát;
20. rámutat a fizikai, szexuális vagy lelki bántalmazást elszenvedő nők gondozását végző szakképzett személyzet rendszeres továbbképzésének fontosságára; véleménye szerint az ilyen képzések alapvető fontosságúak az elsődleges és másodlagos ellátást nyújtók, köztük a sürgősségi szociális szolgáltatások, illetve az orvosi, a polgári védelmi és a rendőrségi szolgáltatások számára;
21. felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről szóló 2011/36/EU irányelvet, valamint felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje és kövesse nyomon a végrehajtást, valamint hogy azonosítsa a tagállamok közt megosztandó legjobb gyakorlatokat egy az emberkereskedelem leküzdésére vonatkozó új stratégia az eddigi stratégia érvényességének 2016-ban való lejáratát követően történő elfogadása érdekében, amelynek magában kell foglalnia a nemi dimenziót és egy, a szexuális kizsákmányolás céljából történő emberkereskedelemre vonatkozó egyedi pillérrel kiemelt helyen kell kezelnie az emberkereskedelem áldozatainak jogait, különös tekintettel az emberkereskedelem új módszereire, melyek az egyéb, bevált módszerek háttérbe szorulásával párhuzamosan alakulnak ki, valamint hogy biztosítsa, hogy a stratégia kialakítása keretén belül valamennyi tagállami szakpolitika, költségvetés és eredmény átlátható és hozzáférhető legyen;
22. felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson segítséget a tagállamoknak annak biztosításában, hogy a fenyegető zaklatás áldozatai részesülhessenek a meglévő intézkedések, így az európai védelmi határozat, a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendelet, valamint a bűncselekmények áldozatairól szóló irányelv által kínált védelemben, amikor az egyik uniós tagállamból a másikba költöznek, valamint hogy fontoljon meg további intézkedéseket a fenyegető zaklatás áldozatai számára biztosított védelem javítására, tekintettel arra, hogy a statisztikák szerint az Európai Unióban a nők 18%-a már 15 éves kora óta szembesült a zaklatás e formájával, és minden ötödik áldozat szerint a visszaélést megvalósító magatartás két évig vagy

annál hosszabb ideig tartott¹.

23. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamok illetékes hatóságait a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési programjaik elkészítésében, és helyezzen külön hangsúlyt a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak új formáira, így a kiberciklás (cyber harassment, cyber stalking², cyberbullying) jelenségére, valamint végezzen folyamatos értékeléseket; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a civil társadalommal folytatott szoros együttműködés fontosságát is, amely lehetővé teszi a problémák korábbi felismerését és eredményesebb kezelését;
24. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós tagállamok tegyék lehetővé a valamely személy által választott nem teljes mértékű jogi elismerését, beleértve a vezetéknév, a társadalombiztosítási szám, és a személyazonosító okmányokban szereplő, a nem jelzésére szolgáló egyéb adatok megváltoztatását;
25. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete struktúráinak keretében a lehető legrövidebb időn belül hozza létre a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak európai megfigyelőközpontját, melynek vezetését a nők és lányok elleni erőszakkal foglalkozó uniós koordinátor látja el;

A munka és az időbeosztás

26. felhívja a Bizottságot, hogy az új stratégiában fordítson külön figyelmet a családi élet és a munka összeegyeztetésének különböző lehetőségeire; ezzel összefüggésben sajnálatának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy elakadtak az szülési szabadságról szóló irányelv elfogadására irányuló tárgyalások, és újól meg erősíti a Parlament korlátlan együttműködési készségét; ugyanakkor felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az anyasággal kapcsolatos jogosultságaik védelmét és hozzanak intézkedéseket a munkavállalók terhesség alatti tisztességtelen elbocsátása ellen, és a gondozási feladatokat ellátó nők és férfiak tisztességtelen elbocsátással szembeni védelme érdekében;
27. felhívja a figyelmet arra, hogy a rendelkezésre álló uniós támogatás ellenére egyes tagállamok költségvetési megszorításokat hajtottak végre, amelyek befolyásolják a gyermekgondozási szolgáltatások rendelkezésre állását, minőséget és költségeit, ez pedig káros hatással van a családi és szakmai élet összeegyeztetésére, ami elsősorban a nőket sújtja; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a barcelonai célok elérését, és támogassa a tagállamokat a továbbiakban is a magas színvonalú és megfizethető, megfelelő időpontokban rendelkezésre álló gyermekgondozási szolgáltatások kialakításában, továbbá határozzon meg új célkitűzéseket a gyermekgondozási struktúrák vonatkozásában; ennek kapcsán hangsúlyozza a gyerekek, az idősebbek és a különleges ápolásra szoruló megfizethető ápolási és gondozási lehetőségei rendelkezésre állásának, minőségének és hozzáférhetőségének fontosságát is, ideértve az eltartottak számára való segítségnyújtást is, valamint biztosítva, hogy e szolgáltatások rendelkezésre állása összeegyeztethető legyen mind a nők, mind a férfiak

---

¹ Nők elleni erőszak: Unió-szerte végzett felmérés. Fő eredmények – FRA-jelentés, 83–84. és 92–93. o.

² Nők elleni erőszak: Unió-szerte végzett felmérés. Fő eredmények – FRA-jelentés, 87.o.

teljes munkaidejével; megjegyzi, hogy az átfogóbb napközi és bölcsődei létesítmények nemcsak a szükséges közpolitikáktól függenek, hanem a munkaadóknak az ilyen megoldások felkínálására adott ösztönzéstől is;

28. hangsúlyozza, hogy a rugalmas munkavégzési formák fontos szerepet játszanak abban, hogy a nők és férfiak összeegyeztethessék a munkát a családi élettel, feltéve, hogy a munkavállaló szabadon dönthet a munkavégzési formával kapcsolatban, és utasítja a Bizottságot, hogy hangolja össze és mozdítsa elő a legjobb gyakorlatok cseréjét; hangsúlyozza ezzel összefüggésben a figyelemfelhívó kampányok szükségességét, amelyek a háztartási, gondozási és ápolási munka egyenlő elosztásával, a gondozási infrastruktúrába való jobb beruházással, a férfiak részvételre való ösztönzésével és egy legalább 10 napos apasági szabadság, valamint mindkét szülő számára rendelkezésre álló, de az apák számára erős ösztönzőket – például nem átruházható szülői szabadságot – tartalmazó szülői szabadság bevezetésével foglalkoznak; hangsúlyozza, hogy az azonos szülői szabadság a család minden tagjának javára szolgál, és ösztönzőként működhet a szülői szabadsághoz kapcsolódó megkülönböztetés csökkenéséhez;
29. kéri a nők magasabb foglalkoztatási arányának előmozdításához szükséges intézkedések elfogadását, biztosítva többek között az elérhető áron nyújtott gondozást és gyermekfelügyeletet, a megfelelő anyasági, apasági és szülői szabadságok rendszerét, valamint a munkaidő és a munkahelyek rugalmasságát; hangsúlyozza a jó, biztonságos munkakörülmények fontosságát, a nők és a férfiak számára egyaránt lehetővé téve munkájuk és magánéletük összeegyeztetését, és felkéri a Bizottságot, hogy a nemek közötti nagyobb egyenlőség megteremtése érdekében hangolja össze és mozdítsa elő a munkavállalók jogainak megerősítésére irányuló erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy a családi, személyes és szakmai élet közötti egyensúly javítása a gazdasági fellendülés, a fenntartható demográfia és a személyes és szociális jólét fontos alkotóeleme, és kiemeli, hogy a férfiak és a nők egyenlő munkaerő-piaci részvétele jelentősen növelné az EU gazdasági potenciálját, egyszersmind biztosítva e piac igazságos és inkluzív jellegét; hivatkozik az OECD becslésére, amely szerint ha 2030-ra megvalósulna az egyenlő részvételi arány, akkor ez az egy főre jutó GDP 12,4%-os növekedését eredményezné; rámutat, hogy a részmunkaidős állások – amelyeket túlnyomórészt nők vesznek igénybe – megkönnyíthetik ugyan a családi és a szakmai élet összeegyeztetését, de kevesebb pályafutási lehetőséget kínálnak, rosszabb fizetéssel és kisebb nyugdíjjal járnak, valamint a humántőke gyenge kihasználását jelentik, ezért mind a gazdasági növekedés, mind a jólét tekintetében fékezik ez előrelépést;
30. hangsúlyozza a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) minősített, nemek szerint bontott adatok gyűjtésére való felkérésének fontosságát az ápolási, gondozási és házimunkával töltött idő, valamint a szabadidő megoszlása területén, rendszeres értékelés céljából;
31. ajánlja, hogy – mivel a családok szerkezete és meghatározása folyamatosan változik – a családdal és a munkavégzéssel kapcsolatos jogszabályok legyenek átfogóbbak az egyszülős családok és az LGBT szülők vonatkozásában.
32. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nők bevonását a szociális párbeszédbe, valamint a nők szakszervezeti képviselőit minden ágazatban;

33. felhívja a Bizottságot, hogy a stratégia keretében ösztönözze a tagállamokat a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 189. egyezményének ratifikálására, erősítve ezzel a háztartásokban dolgozó és ápolást végző európai alkalmazottak jogait;
34. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamok illetékes hatóságait az olyan ösztönzők létrehozásában, amelyek az informális munka formális munkává való átalakítására készítik a munkaadókat; rámutat a be nem jelentett munkavégzés gyakoriságára, különösen azokban az ágazatokban, ahol a női munkavállalók vannak többségben, például a magán-háztartásokban végzett munka esetében; felszólítja a tagállamokat, hogy folytassanak küzdelmet a nők által végzett bizonytalan munka és be nem jelentett munka ellen, ezek ugyanis kaotikussá teszik a nők fizetési struktúráját és növelik a szegénységet a nők körében, kiváltképpen idős korban, és negatívan hatnak mind a nők szociális biztonságára, mind pedig az EU GDP-jére, felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő szociális védelmet a munkavállalók számára; felszólít az európai platform gyors létrehozására a be nem jelentett munkavégzés jobb megelőzése és az attól való visszatartás érdekében;
35. hangsúlyozza, hogy a szegénység női problémává válása különböző tényezők – törések a nők pályafutásában, a nemek közötti bérszakadék (16,4%), a nemek közötti nyugdíjszakadék (39%), a nemek közötti egyenlőtlenség a munkahelyi előrelépés tekintetében, a nők gyakori alkalmazása atipikus szerződések keretében (kényszerű részmunkaidők, helyettesítés, „nulla órás” szerződések) vagy az önfoglalkoztató munkavégzők esetében a segítő partnerek szociális biztonsági jogállásának hiánya, valamint az egyedülálló anyák által vezetett háztartások szegénysége – következménye ; hangsúlyozza, hogy a szegénységben élők számának 2020-ig 20 millióval történő csökkentése csakis a nemek közötti egyenlőséget érvényre juttató szegénység- és megkülönböztetésellenes politikákkal valósítható meg, egyrészt olyan akcióprogramok révén, amelyek különös figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű nőkre, és amelyeket a női szegénység leküzdésére irányuló fellépések támogatnak, másrészt a munkafeltételek javítása révén az alacsony jövedelmet biztosító ágazatokban, ahol a nők felülreprezentáltak; hangsúlyozza, hogy a nőket érintő halmozott hátrányos megkülönböztetés – amelynek oka a fogyatékoság, a faji vagy etnikai háttér, a társadalmi-gazdasági státusz, a nemi irányultság vagy egyéb hasonló tényezők – hozzájárul a szegénység női problémává válásához; hangsúlyozza, hogy fel kell tárnai az adóügyi intézkedések és a munkaidő-modellek nőkre és családokra gyakorolt hatásait;
36. elvárja, hogy a Bizottság a hatáskörében engedélyezett minden intézkedést hozzon meg annak érdekében, hogy a nőkkel és férfikkal szembeni egyenlő bánásmóddal kapcsolatos európai irányelveket minden részletükben, még a kollektív megállapodásokról tárgyaló szociális partnerekkel is betartassa, emellett ösztönözze a szociális partnerekkel a fizetések átláthatóságáról, a nőkre vonatkozó részmunkaidős és határozott idejű munkaszerződések feltételeiről, valamint a nők „zöld” és innovatív iparágakban való részvételének ösztönzéséről folytatott párbeszédet; hangsúlyozza, hogy a nyugdíjak a jogosultak gazdasági függetlenségének meghatározó tényezőjét képezik, és hogy a nyugdíjak közötti szakadék a nemi alapon elfoglalt munkaerőpiacon eltöltött szakmai életpálya során felhalmozódó hátrányokat tükrözi; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket a nemek közötti nyugdíjszakadék mérséklésére (ami a nemek közötti bérszakadék közvetlen

következménye), és vizsgálják meg a nyugdíjrendszereknek a nők különböző csoportjaira gyakorolt hatásait, különös figyelmet fordítva a részmunkaidős és atipikus munkaszerződésekre;

37. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a közös felelősség fogalma uniós szinten beépüljön a köztudatba, így biztosítva a nők jogainak teljes körű elismerését a mezőgazdasági szektorban is; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy járuljanak hozzá egy olyan stratégia támogatásához, amelynek célja munkahelyek létrehozása a vidéki térségekben élő nők számára, és ebből következően méltányos nyugdíj biztosítása az EU-ban bizonytalan körülmények között élő nyugdíjas nők számára, továbbá felszólít az olyan politikai erőfeszítések támogatására, amelyek célja a nők szerepének megerősítése a mezőgazdaságban, valamint képviselőik fokozása a mezőgazdasági ágazat valamennyi politikai, gazdasági és társadalmi fórumán;
38. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe azokat a társadalmi-gazdasági akadályokat, amelyekkel sajátos helyzetben levő nők szembesülnek, akik például vidéki térségekben élnek, férfiak által uralt ágazatokban dolgoznak, idősebbek vagy fogyatékossgal élnek; hangsúlyozza, hogy a nőknek a férfiakhoz képest továbbra is kevesebb esélyük van munkahelyük megtartására, ráadásul a válság következményeképpen még inkább nőtt a munkahelyek bizonytalansága, és aggodalmának ad hangot az aktív kereset ellenére szegénységben élő nők száma és aránya miatt; úgy véli, hogy a nők munkaerő-piaci visszatérésének megkönnyítéséhez összetett politikai megoldásokra van szükség, amelyek felölelik az élethosszig tartó tanulást, a bizonytalan foglalkoztatás visszaszorítását, a munkavállalói jogok érvényesülésének támogatását és a differenciált munkaszervezési gyakorlatok előmozdítását; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a nemekkel kapcsolatos szempontokat minden munkahely-teremtési programban, magas színvonalú munkahelyeket hozva létre az ILO méltányos munkára vonatkozó programjával összhangban;
39. hangsúlyozza, hogy a gazdasági növekedés és a versenyképesség az EU-ban attól függ, sikerül-e áthidalni a nők iskolai végzettsége (az európai egyetemi diplomások 60%-a nő), illetve munkaerő-piaci részvételük és helyzetük közötti szakadékot; hangsúlyozza a vertikális és horizontális szegregáció minden vonatkozása elleni küzdelem szükségességét, mivel e szegregáció korlátozza a nők alkalmazását bizonyos ágazatokban és megfosztja őket a vállalati hierarchia magasabb szintjeire jutás lehetőségétől; hangsúlyozza, hogy egyes tagállamokban a meglévő kedvező jogszabályi intézkedések – különösen a közsférában – javították a nemek közötti egyenlőséget a pályakezdők szintjén, de ezt még ki kell terjeszteni valamennyi karrierszintre;

A nők részvétele a döntéshozatalban és vállalkozó szellemük erősítése

40. rámutat, hogy a nők igazgatótanácsokban való részvételének arányában messze a legnagyobb növekedést azokban az országokban érték el, amelyek már jogszabályt fogadtak el a kötelező kvótákról, ezzel szemben azokban a tagállamokban, ahol nem hajtottak végre kötelező rendelkezéseket, a társaságok továbbra is távol vannak a nemek közötti elfogadható egyensúly megteremtésétől; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a nők kinevezésére irányuló átlátható eljárásokat a tőzsdén jegyzett társaságok

igazgatótanácsai nem ügyvezetői állásaiba; bátorítja az állami és a magánszektor, hogy vegyék fontolóra önkéntes rendszerek bevezetését a nők vezetői állásokba történő előléptetése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy vegyen fel a stratégiába konkrét intézkedéseket a nők és a férfiak vezető pozíciókban való egyenlő képviselésével kapcsolatban, és támogassa a Tanácsot a nemek nem ügyvezetői bizottságokban való kiegyensúlyozott képviseléséről szóló irányelv elfogadására irányuló tárgyalások során; kéri a Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb hozza meg közös álláspontját ezen irányelv-tervezetre vonatkozóan;

41. felhívja a Bizottságot, hogy teremtsen olyan ösztönzőket a tagállamok számára, amelyek a nők és a férfiak kiegyensúlyozottabb képviseléséhez vezetnek az önkormányzati tanácsokban, a nemzeti, regionális és helyi parlamentekben és az Európai Parlamentben, és hangsúlyozza ennek kapcsán a kiegyensúlyozott – nemek szerint váltakozó – választási listák jelentőségét; kiemeli a kvóták fontosságát a nők politikai döntéshozatalban való részvételének növelésében; felszólítja az összes uniós intézményt, hogy hozzanak intézkedéseket a nemek közötti egyenlőség saját döntéshozatali szerveiken belüli növelésére, a magas szintű uniós álláshelyekre pedig egy-egy nőt és férfit egyaránt jelöljenek; úgy véli, hogy a Bizottság összetételében kötelezővé kellene tenni a nemek egyenlő képviselését, és hogy a Bizottságnak a nemek közötti egyenlőség elve alapján történő kinevezése példát mutatna az egyenlőséggel kapcsolatos további munkához;
42. felhívja a figyelmet a nők és férfiak képviselésének egyenlőtlenségére a politikai, kormányzati és gazdasági döntéshozatal terén, valamint arra, hogy a nők részvétele előtt álló akadályok a nemi alapú megkülönböztetés és a sztereotip viselkedések elegyének tulajdoníthatók, amelyek továbbra is fennállnak az üzleti világban, a politikában és a társadalomban; rámutat, hogy bár a nők adják a frissdiplomások 60%-át, mégis alulreprezentáltak például a tudományos és kutatási ágazatban; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hívják fel a nők figyelmét az e területen nyújtott képzési lehetőségekre, és biztosítsanak számukra a férfiakéval egyenlő esélyeket a megfelelő szakmákban való elhelyezkedés és a karrierépítés során; megjegyzi, hogy a nők pályafutásában ritka a jelentős előrelépés; felszólítja a tagállamokat, hogy bátorítsák és támogassák a nők sikeres karrierépítését, többek között pozitív fellépések, például hálózatépítési és mentori programok, a megfelelő feltételek megteremtése, valamint a képzés, az előmenetel, az átképzés és a továbbképzés biztosítása révén valamennyi korosztály számára; hangsúlyozza a nők és férfiak közötti foglalkoztatási egyenlőséget célzó és a csúcscsúzmákban a nők lehetséges kiszolgáltatottságát tekintetbe vevő politikák jelentőségét; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak különösen támogatnia kell a munkahelyi zaklatás elleni küzdelemre irányuló politikákat¹;
43. hangsúlyozza, hogy a nők Európa össznépességének 52%-át, az önálló vállalkozóknak és az induló vállalkozásoknak azonban csak az egyharmadát teszik ki; hangsúlyozza a vállalkozó nőknek és a tudomány területén dolgozó nőknek szóló támogatási programok fontosságát, és felhívja az EU-t, hogy nyújtson az ilyen programokhoz kézzelfogható támogatást; felszólítja a Bizottságot, hogy végezzen elemzést és dolgozzon ki javaslatokat arra vonatkozóan, miként lehetne érdekeltté tenni a nőket vállalkozások

---

¹ A nők elleni erőszak: uniós szintű felmérés. Fő eredmények – FRA-jelentés, 96.o.

alapításában; hangsúlyozza, hogy a támogatási programokról és finanszírozási lehetőségekről tájékoztatni kell a potenciális női vállalkozókat, tudósokat és kutatókat; bátorítja a tagállamokat olyan intézkedések és fellépések előmozdítására, amelyek segítik és tanácsokkal látják el a vállalkozást indítani kívánó nőket, erősítik vállalkozó szellemüket, megkönnyítik és egyszerűsítik a finanszírozáshoz és egyéb támogatásokhoz való hozzáférésüket, valamint csökkentik a bürokratikus terheket és a nők induló vállalkozásait nehezítő más akadályokat;

Pénzügyi források

44. ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy az elmúlt években alig csökkent, így továbbra is fennáll a nemek közötti bérszakadék; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti bérszakadék a nők alacsony munkaerő-piaci részvételéből, a vertikális és horizontális szegregációból, valamint abból a tényből fakad, hogy a jövedelmek gyakran alacsonyabbak a nők fokozott jelenlétével jellemzett ágazatokban; felszólítja a Bizottságot, hogy világítsa át a 2006/54/EU irányelv végrehajtását, és tegyen mind jogalkotási, mind nem jogalkotási javaslatokat a strukturális bérkülönbségekkel kapcsolatos célzott intézkedésekre, amelyek biztosítják a jövedelmek átláthatóságát és szankciókat alkalmaznak, ezáltal csökkentve a nemek közötti bérszakadékot, továbbá felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen évente jelentést e tárgyban; bátorítja a tagállamokat, hogy éljenek a legújabb közbeszerzési irányelv által kínált, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére vonatkozó politika előmozdításának és javításának eszközeként felhasználható potenciális lehetőségekkel, megfontolva olyan rendelkezések bevezetését, amelyek a tagállamok egyenlő bánásmódra és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, már meglévő jogszabályain alapulnak, és az e szempontoknak való megfelelést adott esetben a közbeszerzési szerződések odaítélésének egyik feltételeként szabják; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak megvizsgálására, hogy a közbeszerzési szerződésekbe foglalt szociális záradékok felhasználhatók-e a társadalmi befogadásra irányuló szakpolitikák javításának potenciális eszközeként; elismeri, hogy ez az elgondolás csak az Unió versenyjogának tiszteletben tartása mellett valósítható meg;
45. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy költségvetési politikájuk, valamint szociális biztonsági rendszereik és közszolgáltatásaik kialakításakor vegyék figyelembe a demográfiai fejleményeket és a háztartások méretében és összetételében bekövetkező változásokat;
46. felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat a különösen az egyedülálló anyákat sújtó, a válság által tovább súlyosbított, társadalmi kirekesztésüket fokozó szegénység elleni küzdelemben;
47. felszólítja a Bizottságot, hogy a nők munkaerő-piaci részvételének elősegítésére irányuló fontos stratégia keretében támogassa a tagállamokat abban, hogy a strukturális alapok fokozott igénybe vételével befektetéseket hajtsanak végre a gyermekek és idős emberek gondozását végző közintézményekbe;
48. ismételten hangsúlyozza, hogy a 2006/54/EK irányelv a jelenlegi formájában nem képes megoldani a nemek közötti bérszakadék problémáját, és ahhoz sem elég hatékony, hogy

a foglalkoztatás és a munkavégzés terén megvalósítsa a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó célkitűzést; sürgeti a Bizottságot, hogy késedelem nélkül vizsgálja felül ezt az irányelvet;

49. úgy véli, hogy a fiatalok munkanélkülisége elleni küzdelmet célzó politikáknak és eszközöknek – például az ifjúsági garanciának és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésnek – meg kell felelniük a fiatal férfiak és nők sajátos igényeinek ahhoz, hogy a fiatal nők is beléphessenek a munkaerőpiacra; másrészt felhívja a figyelmet arra, hogy a munkával nem rendelkező, és oktatásban vagy képzésben sem részesülő (NEET) fiatal nők aránya magasabb, mint a fiatal férfiaké; felhív továbbá a nemek szerint bontott adatok gyűjtésére a fiatalok körében tapasztalható munkanélküliség tekintetében is annak érdekében, hogy megfelelően súlyozott és tényeken alapuló politikákat lehessen kidolgozni;
50. felhívja a Bizottságot, hogy mind a 2014-ben elfogadott beruházási csomagot, mind az ifjúsági garanciát igazítsa határozottabban a lányok és a nők sajátos szükségleteihez;
51. hangsúlyozza a bevált gyakorlatok és kezdeményezések cseréjének fontosságát, szembeszállva a szakértelem fokozatos elvesztésének (deskilling) tendenciájával, fejlesztve készségeiket vagy képzést biztosítva számukra, amelynek köszönhetően a kizárólag a gyermekeik vagy más hozzátartozóik gondozásával eltöltött időszak után ismét eséllyel jelenhetnek meg a munkaerő-piacon; hangsúlyozza továbbá a diplomák és végzettségek jobb elismerését célzó intézkedések fontosságát annak érdekében, hogy ne maradjon kihasználatlanul a jól képzett nők szaktudása, ami különösen a migráns nők esetében fordul gyakran elő;

Egészség

52. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat a szexuális és reprodukzív egészség és jogok, a biztonságos és legális abortusz és fogamzásgátlók, valamint az általános egészségügyi ellátás területein a jó minőségű, földrajzilag megfelelő és megfizethető áron kínált szolgáltatások biztosításában;
53. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a férfiak és nők közötti egyenlőség biztosítása, valamint és a szexuális és reprodukzív egészségről és jogokról szóló nemzeti szakpolitikák kiegészítése érdekében a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat is foglalja bele az EU következő egészségügyi stratégiájába;
54. kéri a tagállamokat, hogy figyelmüket összpontosítsák a nemi úton terjedő betegségek megelőzésére, megelőző módszerek kidolgozására, valamint a megelőzés és a kutatás összefüggéseire annak érdekében, hogy rendszeres nőgyógyászati ellenőrzések és vizsgálatok révén javítsák a betegségek, közöttük a nőket megtámadó rákok (a mellrák, a méhnyakrák és a petefészekrák) korai észlelését;
55. ismételten felhívja a Bizottságot és az Egészségügyi Világszervezetet, hogy a nemi identitással kapcsolatos rendellenességeket töröljék a mentális és viselkedési rendellenességek listájáról, továbbá gondoskodjanak arról, hogy a Betegségek Nemzetközi Osztályozása 11. változatával (BNO-11) kapcsolatos tárgyalásokon a

másság e megnyilvánulásait, valamint a gyermekkori nemi sokszínűséget ne minősítsék kóros jelenségnek;

56. elismeri a szexuális és reprodukív jogok fontosságát, felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen az európai fiatalokat szexuális és párkapcsolati felvilágosításának legjobb gyakorlatait felvonultató modelleket;
57. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a nemi szempontok érvényesülését vizsgáló ellenőrzést kell végeznie annak biztosítása érdekében, hogy az uniós egészségügyi politikák és az EU által finanszírozott kutatások többet foglalkozzanak a nők egészségi állapotával és diagnózisával;
58. hangsúlyozza a nemekre jellemző betegségi tünetekkel, az egészségre kiható nemi szerepekkel és a sztereotípiákkal kapcsolatos ismeretterjesztő kampányok fontosságát, és felhívja a Bizottságot, hogy pénzügyileg is támogassa a nemi szempontú kutatási programokat;
59. felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamokat a saját termékenység (gyógyszeres) támogatására és a megkülönböztetés felszámolására a termékenységi kezeléshez és az asszisztált reprodukcióhoz való hozzáférés során; felhívja a figyelmet ennek kapcsán az örökbefogadás támogatásának fontosságára, és a minden gyermeket megillető jogra, hogy megismerhesse szüleit;
60. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek intézkedéseket szexuális oktatási programok bevezetésére az iskolákban, továbbá biztosítsák a tanácsadást és a fogamzásgátláshoz való hozzáférést a fiatalok számára;

Tudás, oktatás és média

61. felhívja a Bizottságot, hogy teremtsen ösztönzőket a tagállamokban, amelyek a sztereotípiák és a merev struktúrák megkérdőjelezése céljából előmozdítják a médiák kritikus használatának hozzáértő oktatását, kéri továbbá a Bizottságot, hogy terjessze a korábbi oktatási anyagokban a nemi szerepeket sztereotip módon beállító részek felülvizsgálata tekintetében kialakított legjobb gyakorlatok példáit; felhívja ezzel összefüggésben a Bizottságot, hogy az oktatás és a média területén támogassa a szexista sztereotípiákkal és a hagyományos nemi szerepekkel kapcsolatos figyelemfelhívó programokat, valamint folytasson kampányokat a pozitív női és férfi szerepek előmozdításának érdekében; hangsúlyozza ennek kapcsán, hogy az LMBTI-személyek – diákok, szülők vagy tanárok – iskolai megfélemlítése és a velük szemben táplált előítélet leküzdését a nemi sztereotípiák elleni uniós küzdelem részévé kell tenni; hangsúlyozza ennek kapcsán a tanárok megfelelő pedagógiai felfogásának fontosságát a nemi kérdésekben ahhoz, hogy felhívhassák a figyelmet az egyenlőség és a sokszínű társadalom előnyeire;
62. felhívja a tagállamokat és különösen a médiaszabályozókat annak mérlegelésére, hogy a nők szerepe miként tükröződik – mennyiségi és minőségi értelemben egyaránt – a médiában, mozdítsák elő, hogy a nőkről alkotott kép kiegyensúlyozott és sztereotípiáktól mentes legyen, amely tiszteletben tartja a nők méltóságát, sokrétű szerepét és identitását, továbbá biztosítsák, hogy a kereskedelmi audiovizuális

hírközlési csatornák ne tartalmazzanak nemi alapú megkülönböztetést és ne ábrázolják a nőket megalázó módon, különöse figyelmet fordítva az internetes médiaorgánumokra, amelyek gyakran vesznek célba nőket és lányokat; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak ugyancsak javítaniuk kell a nők hozzáférését a médiában kínált munkalehetőségekhez, különösen elősegítve a döntéshozatali álláshelyekbe kerülésüket; felhívja a Bizottságot, hogy értesse meg a tagállamokkal a közszolgálati média mintaadó, a sokszínűséget bemutató szerepének szükségességét; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy eltökéltebben törekedjenek a média által közvetített előítéletes nemi sztereotípiák felszámolására, és felhívja a figyelmet a nemi sztereotípiák felszámolásáról szóló, 2013-ban elfogadott parlamenti jelentésben szereplő fontos intézkedésekre;

63. kiemeli az oktatás és a nők társadalmi érvényesülése meghatározó szerepét a nemi sztereotípiák elleni küzdelemben és a nemi hovatartozás alapján történő megkülönböztetés megszüntetésében, valamint hangsúlyozza az oktatás nőkre, a társadalomra és általában a gazdaságra gyakorolt pozitív hatását; hangsúlyozza annak rendkívüli fontosságát, hogy ezek az értékek már kiskorban rögzüljenek, ezért tudatosító kampányokat tartani kell a munkahelyeken és a médiában, kiemelve a férfiak szerepét az egyenlőség előmozdításában, a családi teendők egyenlő megosztásában, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtésében;
64. hangsúlyozza, hogy az EU által finanszírozott valamennyi kulturális, oktatási és kutatási programban érvényre kell juttatni a nemek közötti esélyegyenlőség szempontját, és kéri a Bizottságot, hogy a Horizont 2020 programba külön területként emelje be a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kutatást;
65. utasítja a Bizottságot tanulmány készítésére arról, milyen hatásokat gyakorol a hétköznapi életre a nemekkel kapcsolatos kérdéseknek a közéletben, a médiában és az oktatási intézményekben történő megjelenítése, különös figyelmet fordítva az iskolai megfélemlítés, a gyűlöletbeszéd és a nemi alapú erőszak jelenségeire;
66. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a polgárok aktív társadalmi részvételét előmozdító, elsősorban a nőket és a migráns nőket megszólító kampányokat és kezdeményezéseket;
67. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat a nemi egyenjogúság vizsgálatával és feminista kutatással foglalkozó tanszékek létrehozásában;

Globális kitekintés

68. kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy az európai fejlesztési együttműködés az emberi jogokon alapuló megközelítést kövessen, különös súlyt helyezve a nemek közötti egyenlőségre, a nők képzésére, a nők elleni erőszak valamennyi formájának leküzdésére és a gyermekmunka felszámolására; aláhúzza, hogy az egészséghez, különösen a szexuális és reprodukcióhoz való egészséghez és az azzal összefüggő jogokhoz való egyetemes hozzáférés alapvető emberi jog, és hangsúlyozza a családtervezési szolgáltatásokhoz való önkéntes hozzáférés, a tájékoztatás és a felvilágosítás fontosságát az anya- és csecsemőhalandóság csökkentése, valamint a nemi alapú erőszak minden formája – közöttük a női nemi szervek megcsónkítása, a gyermek-, a korai és kényszerházasságok, az utód nemétől függő szelektív terhesség-megszakítás, a

kényszersterilizálás és a a párkapcsolaton belüli nemi erőszak – felszámolása szempontjából;

69. nyomatékosan rámutat arra, hogy feltétlenül szükség van a nemi dimenzió beépítésére az élelmezésbiztonsági programozás valamennyi elemébe, mivel Afrikában a mezőgazdasági munkák 80%-át a nők végzik;
70. felhívja a Bizottságot, hogy a bővítési politika, a szomszédságpolitika, a fejlesztési együttműködés, a kereskedelmi kapcsolatok és a diplomáciai kapcsolatok területén törekedjen olyan norma bevezetésére, amely a nők jogait emberi jogként határozza meg, és e jog tiszteletben tartását kötelezővé, valamint a strukturált párbeszéd részévé teszi az EU valamennyi partnersége és kétoldalú tárgyalásai keretében; hangsúlyozza a valamennyi szereplővel – különösen a fejlesztési együttműködés keretében a nőjogi szervezetekkel és a civil társadalmi szervezetekkel, valamint a helyi és regionális önkormányzati szövetségekkel – folytatott, önkéntes részvételen alapuló együttműködés fontosságát; sürgeti a Bizottságot annak elismerésére, hogy a lányok előtérbe helyezése a globális fejlesztésen belül keretet biztosít a lányok emberi jogai tiszteletben tartásának, előmozdításának és megvalósulásának biztosításához, valamint kéri, hogy a „Girl Declaration” néven ismert nyilatkozat és annak céljai a 2015 utáni időszakra szóló, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia középpontjába kerüljenek; hangsúlyozza a tájékoztató és figyelemfelhívó kampányok fontosságát azokon a helyeken, ahol rendszeresen előfordulnak nemi alapú emberi jogi jogsértések;
71. felhívja a Bizottságot annak előmozdítására, hogy a tagállamok cselekvési tervet készítsenek az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. és 1820. számú határozatai alapján; emlékezteti a nemzetközi közösséget a nők és lányok biztonságáról való gondoskodás szükségességére, nevezetesen a háborús fegyverként alkalmazott nemi erőszak és a kényszerprostitúció elleni védelemre; határozottan elítéli a nők ellen elkövetett nemi erőszak háborús fegyverként történő rendszeres alkalmazását; hangsúlyozza, hogy többet kell tenni a nemzetközi jog betartásának, valamint a konfliktusok során erőszaknak kitett nők és lányok megfelelő orvosi és pszichológiai segítséghez való hozzáféréseinek biztosítása érdekében;
72. sürgeti, hogy az Unió és a tagállamai által nyújtott humanitárius segítségre ne vonatkozzanak más adományozó partnerek által a szükséges orvosi ellátásra vonatkozóan felállított korlátozások, többek között a fegyveres konfliktusokban nemi erőszak áldozatává vált nők és lányok esetében a biztonságos abortuszhoz való hozzáférés tekintetében;
73. hangsúlyozza, hogy mennyire fontos a nemi szempontokat figyelembe vevő menekültügyi és migrációs politika, a nemi szervek megcsonkításával való fenyegetettség menedékkérelmi indokként való elismerése, valamint a megfelelő iránymutatások kidolgozása és a legjobb gyakorlatok példáinak koordinálása; ennek kapcsán hangsúlyozza az egyéni tartózkodási jog nélkülözhetetlenségét, mivel e jog híján egyenlőtlenek az erőviszonyok, és különösen nehéz a migráns nők helyzete a családon belüli erőszak esetén; felhívja a Bizottságot olyan külön fellépések vizsgálatára és azonosítására, amelyek biztosíthatják a menedékkérő nők jogainak erősítését és maradéktalan tiszteletben tartását a menedékjogi eljárás teljes

folyamatában;

74. felhívja a Bizottságot, hogy gyűjtsön nemi bontású adatokat azzal a céllal, hogy az éghajlat-, környezet és energiapolitika területén hatásvizsgálatot készítsen a nőket érintő vonatkozások tekintetében;
75. rámutat arra, hogy az EU részvételével zajló katonai és polgári válságkezelő missziókban vannak ugyan a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó tanácsadók, de növelni kell a nők részvételét a műveletekben és missziókban a döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a béketárgyalásokon és a helyreállítási folyamatokban is; ragaszkodik ahhoz, hogy minden misszió esetben álljon rendelkezésre a lányok és a nők jogait, valamint a nemek közötti egyenlőséget érvényre juttató stratégia; úgy véli továbbá, hogy az EKSZ következő emberi jogi cselekvési tervében külön fejezetben kell foglalkozni a nemek közötti egyenlőséggel; hangsúlyozza ezzel kapcsolatban a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EEAS) közötti folyamatos és intenzív együttműködés fontosságát;

Intézményi mechanizmusok és a nemek közötti egyenlőség érvényesítése

76. felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi területen és a kormányzás minden szintjén, minden jogalkotási javaslat esetében mozdítsa elő a nemek közötti egyenlőség érvényesítése (gender mainstreaming), a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés (gender budgeting) és a nemi szempontú hatásvizsgálat (gender impact assessment) alkalmazását, konkrét célokat tűzve ki a nemek közötti egyenlőség tekintetében; kéri a Számvevőszéket, hogy az uniós költségvetés végrehajtásának értékelése során is vegye figyelembe a nemi dimenziót; hasonlóképpen kéri a tagállamokat is, hogy költségvetésükbe vezessék be a nemi dimenziót a kormányzati programok és politikák, a források elosztására gyakorolt hatásuk és a férfiak és nők közötti egyenlőséghez való hozzájárulásuk elemzése érdekében;
77. felhívja továbbá a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamok, a nőjogi szervezetek és a szociális partnerek közötti együttműködést;
78. hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőségért és a megkülönböztetés ellen küzdő nemzeti szervek megfelelő finanszírozásának fontosságát; kéri a Bizottságot, hogy vesse tüzetes átvilágítás alá a panaszokat kivizsgáló nemzeti szervek hatékonyságát, valamint a nemek közötti egyenlőségről szóló irányelvek végrehajtását szolgáló eljárások eredményességét; kéri ezzel összefüggésben a Bizottságot is, hogy támogassa a Nemek közötti egyenlőség a helyi életben európai chartája végrehajtását, és megfelelő, előre tervezhető pénzügyi támogatásokkal segítse elő a nem kormányzati – különösen nőjogi és a nemek közötti egyenlőség kérdéseivel foglalkozó egyéb – szervezetek folyamatos működését; kéri továbbá ezzel összefüggésben, hogy továbbra is részesítsék pénzügyi támogatásban a Daphne programot, valamint ne korlátozzák láthatóságát, továbbra is lehetővé téve különösen a tagállamokban helyben működő nőjogi szervezetek számára, hogy a nőkkel szembeni erőszak felszámolásáért munkálkodjanak;
79. hangsúlyozza a Bizottság és a Parlament közötti, partnerségen alapuló együttműködés fontosságát, és ezért javasolja, hogy a jogérvényesülésért, a fogyasztóvédelmi

politikáért és a nemek közötti esélyegyenlőségért felelős biztos tegyen szóbeli beszámolót és készítsen írásos éves eredményjelentést a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságnak a stratégiában megállapított célok eléréséről, minden egyes tagállamról egyedi tájékoztatást adó országspecifikus megközelítést alkalmazva, és kitérve mind a Bizottság, mind a tagállamok szempontjaira;

80. felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, és az elért eredmények azonosítása, valamint a kötelezettségvállalások megújítása céljából évente hívjon össze uniós csúcstalálkozót a nemek közötti egyenlőséggel és nőjogokkal kapcsolatos kérdések megvitatása érdekében;
81. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok kormányainak.

INDOKOLÁS

Ez a jelentés európai és globális szempontból döntő pillanatban, a 2015-ös évben kerül előterjesztésre. Ebben az évben a Pekingi Cselekvési Platform elfogadásának huszadik évfordulója és a millenniumi fejlesztési célok érvényességének lejárta alkalmából számos értékelést végeznek a nők és a férfiak közötti egyenlőség világszerte történő megvalósításában elért eredmények vonatkozásában. Ebben az összefüggésben ismét egyértelművé válik, hogy a nemek közötti valódi egyenlőség az élet valamennyi területén csak nagyon lassan bontakozik ki. Ezt igazolja a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete nemek közötti egyenlőségre vonatkozó mutatója is, ahol az EU a lehetséges 100 pontból 54 pontot ért el. Tehát még az EU-n belül sem sikerült minden célt elérni a nemek közötti tényleges egyenlőség felé vezető úton, kezdve a sérthetlenséghez és a méltó élethez való jogtól az ápolási és gondozási tevékenységek jobb elosztásán át a képességek és képesítések teljes mértékű kamatoztatásáig.

A nemek közötti egyenlőség következő öt évben történő biztosítása érdekében az európai politika elsődleges céljának kell lennie olyan hatékony és koherens stratégiák kidolgozásának, amelyek megszüntetik a nők és férfiak közötti megkülönböztetés minden formáját. Az európai nőknek, csakúgy mint a férfiaknak, biztosnak kell lenniük abban, hogy etnikai hovatartozásuk, társadalmi osztályuk, szexuális irányultságuk, nemi identitásuk, fogyatékoságuk, vallásuk, állampolgárságuk vagy életkoruk miatt nem kerülnek hátrányos helyzetbe. Ezenkívül hangsúlyosan foglalkozni kell a többszörös megkülönböztetésekkel.

A már évtizedek óta folyamatosan megerősített, egyenlőségre vonatkozó célkitűzéseket gyengíti a továbbra is zajló pénzügyi válság, valamint a tagállamokban hozott, a költségvetés konszolidálására irányuló intézkedések. Ezt azonban már előzetesen meg lehetne akadályozni a források eredményes, célirányos és célszerű felhasználása, illetve a programok kialakítása és a folyamatos értékelés során a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének alkalmazása révén. Így a problémák nem sújtanák aránytalanul nagymértékben a nőket.

Az előadó úgy véli, hogy Európa gazdasági, társadalmi és foglalkoztatáspolitikai céljait csak akkor lehet megvalósítani, ha a nemek közötti egyenlőséget is teljes körűen megvalósítják: az egyenlőség megvalósításának ezért stratégiai és egyetemes célkitűzésnek kell lennie. A válság és a visszalépések tartós veszélyének összefüggésében ezt a célkitűzést többek között az új európai bizottsági stratégia révén is újból meg kell erősíteni.

A nőkkel szembeni erőszak

A nők és lányok elleni erőszak az ember jogok súlyos megsértése. Ugyanakkor kifejezi a nemek közötti egyenlőtlenséget is, ami további következményekkel jár a valódi egyenlőség tekintetében. Csak az tud valóban részt venni a társadalomban és dolgokat elérni, aki erőszak nélkül él. A nők elleni erőszak társadalmunk mindennapjainak része és számos formát ölt: családon belüli erőszak és megerősöklés, munkahelyi zaklatás, szexuális kizsákmányolás, kényszerprostitúció, kényszerpornográfia és kényszersterilizálás.

- Az Európai Unióban három nőből egy 15 éves kora után fizikai és/vagy szexuális

erőszakot élt át.¹

Az előadó ezért határozott fellépést kér az EU-tól, és ismételten hangsúlyozza az Isztambuli Egyezmény ratifikálásának, illetve a lányok és nők elleni erőszak megelőzésére és leküzdésére irányuló egységes jogi keret bevezetésének fontosságát. Ezenkívül a jövőben a fiúkat és a férfiakat fokozottabban be kell vonni a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelembe.

Az EU-n belül a bűncselekmények áldozatainak határokon átnyúló védelmét szabályozó jogalkotási javaslatokból álló csomag máris nagy sikerként értékelhető az erőszak elleni küzdelem területén. Ebben az esetben is szükség van azonban a végrehajtás tagállamok általi további nyomon követésére.

A munka és az időbeosztás

Az elmúlt években csökkentek a nemek közötti egyenlőtlenségek a foglalkoztatás, a munkanélküliség, a bérek és a szegénység terén. Ez azonban elsősorban a helyzet válságok miatti általános romlásának tulajdonítható. Az Európa 2020 stratégiának az EU összes potenciális munkavállalójának 75%-os foglalkoztatási arányát meghatározó célkitűzése ráadásul elkendőzi a nemek közötti eloszlást.

- Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint a férfiak 74,2%-a, de a nőknek csak 62,5%-a áll alkalmazásban.

Tehát továbbra sem valósult meg valódi egyenlőség a munkaerőpiacon. Továbbá a nők gyakrabban dolgoznak bizonytalan munkahelyeken, határozott idejű szerződéssel, alacsony bérekért. A struktúrák és a sztereotípiák továbbra is a munkaerőpiac nemi szempontból erős horizontális és vertikális szegregációját okozzák, és a nemek közötti bérszakadék jelenleg 16,4%, amely később 39%-os nyugdíjszakadék lesz. A nők gyakran részmunkaidőben dolgoznak, pedig teljes munkaidőben szeretnének dolgozni; ezenkívül továbbra is a nők a felelősek a legtöbb háztartási és gondozási munkáért. Így kevesebb idejük jut arra, hogy más kereső tevékenységet folytassanak, és a szülői szabadság utáni elhelyezkedés is gyakran igen nehéz. Számos stratégia ezt a problémát az ápolási és háztartási munkák kiszervezésével próbálja megoldani, ami ismét túlnyomórészt a nőknek a szürke munkaerőpiacon történő kizsákmányolásához és a gondozás etnicizálásához vezethet.

Az előadó felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a nemek közötti bérszakadék csökkentésével kapcsolatos konkrét célkitűzéseket és szankciókat. A munka és a családi élet jobb összeegyeztetésének megvalósítása érdekében ezen túlmenően fokozottabban be kell vonni a férfiakat a gondozási és háztartási munkákba.

Nők a hatalomgyakorlásban és a döntéshozatalban

A befolyásolás lehetősége és a társadalmi struktúrák megváltoztatása a nők döntéshozatali folyamatokban való részvételének az üvegplafon következményeként fennálló hiánya miatt erősen korlátozott.

---

¹ Nőkkel szembeni erőszak: az egész EU-ra kiterjedő felmérés (Violence against women: an EU-wide survey), az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, 2014. március.

- Az Európai Bizottság adatai szerint az EU-ban a vezérigazgatók mindössze 5%-a nő.

Az EU-nak törekednie kell arra, hogy a nők a politikai és társadalmi, egyházi, kulturális, médiával kapcsolatos, valamint a tudományos és civil társadalom döntéshozatali folyamataiban is a társadalmon belüli arányuknak megfelelően képviseltessék magukat. Tekintettel arra, hogy az uniós intézmények példaként szolgálnak, az előadó felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi uniós intézményben törekedjen mindkét nem egyenlő képviselésére.

Uniós átlagban a felügyelőbizottságok tagjainak mindössze 18,6%-a nő, ezért rendkívül fontos a vezető pozíciókban lévő nőkről szóló irányelvvel (COM(2012)0614, 2012/0299(COD)) kapcsolatos tárgyalások előmozdítása és egy következő lépésben annak az igazgatótanácsokra való kiterjesztése.

Pénzügyi források

Európában napjainkban sokkal többet beszélünk a szegénység női oldaláról, amelyet azonban a társadalom sajnos továbbra is eltűr. A hátráltató adóügyi tényezők, a nő második keresőként betöltött szerepe, a szegregáció, az egyenlőtlen bérezés és a hiányos munkavállalói önéletrajzok miatt a gazdasági szegénység a foglalkoztatásban később idős kori szegénységhez is vezet, amely a nemek közötti nyugdíszakadékokban mutatkozik meg. Ennek különösen nagy a kockázata a gyermeküket egyedül nevelő szülők esetében, akik a pénzügyi szolgáltatásokhoz, így hitelekhez is nehezebben jutnak hozzá. A válság tovább súlyosbította ezt a helyzetet. A kormányok által előírt megszorító intézkedések, a bérek befagyasztása és csökkentése, a munkaerő-felvétel leállítása és a személyzet létszámának csökkentése az állami szektorban, a nyugdíjreformok, a gondozással és a családdal kapcsolatos szolgáltatások csökkentése és korlátozása, az államilag támogatott szolgáltatások – például a bölcsődék – díjainak emelése éppen a fiatal nőket a férfiaknál érzékenyebben érinti. A nők gazdasági függetlensége, amely a tényleges egyenlőség szükséges alapfeltétele, illetve a közéletben való részvételük ezért különösen veszélyben van.

Egészség

Az európai társadalom jelenlegi, visszalépést jelentő tendenciái kihatnak a nők és férfiak egészségére és az azzal kapcsolatos jogaikra is. Mindazonáltal a biztonságos szexuális élet érdekében biztosítani kell a tájékoztatáshoz és megelőzéshez, valamint a biztonságos, hatékony és megfizethető védekezéshez, továbbá a biztonságos és jogszerű abortuszhoz és sterilizációhoz való hozzáférést, illetve az örökbefogadás esetén nyújtott támogatást.

Fontos továbbá feltárni a nők és férfiak várható élettartama közötti különbség okait. A nemi szempontokat figyelembe vevő kutatás hozzájárulhat ahhoz, hogy feltárjuk és megváltoztassuk a nemi szerepeknek az egészségre gyakorolt hatásait.

Tudás, oktatás és média

- Az EU-n belül a híreket megfigyelve kiderül, hogy azoknak, akikről a híradások szólnak, csak 24%-a a nő.

Az iskolák és oktatási intézmények oktatási anyagai és tartalmai által közvetített szerepek

nemcsak magát a tényleges iskolai teljesítményt befolyásolják, hanem kihatnak arra is, hogy milyen utat választunk az iskola után. Ezeket a sztereotípiákat a média nőkről alkotott sztereotípiái és szexuális ábrázolása még tovább erősíti. A lányoknak és a fiúknak csak akkor lehet azonos esélye az önrendelkezésre és életük kiteljesítésére, ha már az oktatásban megkezdik a hagyományos nemi szerepek és struktúrák megkérdőjelezését.

Ennek kapcsán nemcsak a lányokat és a nőket kell minden döntésükben és útjukban megerősíteni, hanem – a Horizont 2020 stratégiában meghatározottak szerint – a korai iskolaelhagyó fiúk magas számát is tovább kell csökkenteni.

Globális kitekintés

A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiának azonban nem szabad csak befelé irányulnia. Az EU-nak kötelessége, hogy ezt a jogot a más országokhoz fűződő kapcsolataiban újra és újra hangsúlyozza, és támogassa továbbfejlesztését. Az ENSZ Szervezete a Nemek Közötti Egyenlőségért és a Nők Társadalmi Szerepvállalásának Növeléséért tanulmánya kimutatja, hogy a nem fenntartható fejlődés fokozza a nemek közötti egyenlőtlenséget, mivel a lányokat és nőket súlyosabban érintik a gazdasági, társadalmi és a környezettel kapcsolatos válságok. Ezért fontos, hogy e speciálisan a nőket érintő hatásokat mélyrehatóan tanulmányozzák.

A nőkkel szemben válsághelyzetekben és háborús helyzetben elkövetett szexuális erőszakkal, a női nemi szervek megcsonkításával, a kényszerházasságokkal és a korai házasságokkal kapcsolatos zéró toleranciát és küzdelmet fokozni kell. A tulajdonhoz, a természeti erőforrásokhoz és az örökséghez való hozzáférést számos nőtől szerte a világon továbbra is megtagadják, és az oktatáshoz való hozzáférés sem magától értetődő. Az előadó lehetőséget lát az egyenlőség előmozdítására, ha az EU erre vonatkozó normát vezet be a szomszédsági politikájába és fejlesztési együttműködéseibe, illetve a kereskedelmi és diplomáciai kapcsolataiba. E normának biztosítania kell a nők jogainak betartását. Ezenkívül az Uniónak támogatnia kell a nőket, hogy előmozdítsa a béketárgyalásokban és a demokratizálási folyamatokban való egyenlő részvételüket.

Intézményi mechanizmusok és a nemek közötti egyenlőség érvényesítése

A Bizottság és a tagállamok erőfeszítései ellenére a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének elképzelését továbbra sem alkalmazzák folyamatosan és minden területen. Ha a politikai intézkedéseket, illetve az uniós és tagállami költségvetéseket a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és a nemi szempontú hatásvizsgálat segítségével, a nemi szempontokat figyelembe véve dolgoznák ki, az uniós politikákat méltányosabban, szociális szempontból előnyösebben és hatékonyabban lehetne kialakítani. Az elért eredményekről szóló éves jelentések révén kötelezően végzett értékelés segíthetne az európai intézményeknek és a tagállamoknak ezen intézkedések kiigazításában és javításában.

KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY

az eljárási szabályzat 52. cikkének (3) bekezdése alapján
Beatrix VON STORCH

A nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról szóló jelentést elutasítom. A jelentés többek között megköveteli az abortusz emberi jogként történő elismerését. Eltekintve attól, hogy az abortusz hatályos német büntetőjogi rendelkezések alapján bűncselekménynek minősül – amelynek elkövetésekor (csak) rendkívül kivételes esetben marad el a büntetés –, az abortusz témája nem tartozik az EU illetékességi körébe. Határozottan elutasítom a jelentés által támasztott azon igényt is, amely szerint a nőkre vonatkozó kvótákat kellene bevezetni az igazgatótanácsokban és más vezető testületekben, valamint a parlamentekben (!). Ugyancsak elfogadhatatlannak tartom, hogy az uniós fejlesztési támogatás olyan intézkedések végrehajtásához kapcsolódjon, amelyek célja az abortusz alkalmazásának előmozdítása a fejlődő országokban. A Parlamentnek továbbá arra sincsen jogosultsága, hogy a tagállamok számára előírja szexuális oktatási programok bevezetését az iskolákban. A szóban forgó, szexualizációra irányuló programokat elutasítom, és megjegyzem, hogy az oktatáspolitiká amúgy is a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik. A fentiekben csupán néhány indokot soroltam fel, amelyek miatt e jelentést nem fogadom el. Az elutasítás mellett szólna azonban még számos más érv is...

20.4.2015

VÉLEMÉNY A FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság részére

a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról
(2014/2152(INI))

A vélemény előadója: Agnieszka Kozłowska-Rajewicz

JAVASLATOK

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felhívja a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. emlékeztet arra, hogy a nemek közötti különböző egyenlőtlenségek megszüntetése érdekében még elvégzendő munkát elsősorban a társadalmi igazságosság és a társadalmi kohézió teszik indokolttá; kiemeli, hogy a diplomások 60%-át kitevő nők a munkaerőpiacra történő fokozott bevonása lehetővé tenné az Európai Unió előtt álló gazdasági és demográfiai kihívások leküzdését;
2. kiemeli, hogy az elmúlt évtizedben a világgazdaság az egy főre jutó bruttó hazai termék terén 27%-os növekedéstől esett el a nemek között a munkaerőpiacon lévő egyenlőtlenségek miatt, és hangsúlyozza, hogy a bruttó hazai termék 15% és 45% közötti mértékben nőne az uniós tagállamokban, ha megszüntetnék a nemek között a foglalkoztatás terén fennálló egyenlőtlenséget;
3. véleménye szerint a nemek közötti egyenlőség – a társadalmi és gazdasági jólét növelése révén – nemcsak a nők számára jár előnyökkel, hanem a társadalom egésze számára; emlékeztet, hogy a nemekkel kapcsolatos sztereotípiák eredményes felszámolása alapvető fontosságú a nők munkaerőpiac valamennyi szegmensében való részvételének növelésében; felszólítja az EU-t, hogy legyen a nemekkel kapcsolatos sztereotípiák felszámolásának élharcosa, különösen az oktatás, a munka és a továbbképzés terén; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új stratégia céljával a Szerződésekkel összhangban az egyenlőtlenségek további csökkentését kell kitűzni;

4. hangsúlyozza, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiának az alábbi fellépésekre kell javaslatokat tennie: a) a nemek közötti bérszakadék csökkentése; b) a nők gazdasági függetlenségének növelése; c) a nők munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek és szakmai előmenetelének javítása; d) a nemek közötti egyenlőség jelentős fokozása a döntéshozatalban; és e) a nemekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés struktúráinak és gyakorlatainak felszámolása;⁵ megjegyzi, hogy mindeközben a nők egynegyede továbbra is a fizetetlen kiegészítő családtagok kategóriájába tartozik, tehát erőfeszítéseikért közvetlenül nem részesül díjazásban, továbbá hogy a nők egyértelmű szegregációja tapasztalható az olyan ágazatokban, amelyekre általában jellemző az alacsony díjazás, a hosszú munkaidő és a gyakran nem hivatalos munkamegállapodások, és hogy e tényezők összességükben oda vezetnek, hogy a nők dolgozó átlagférfiakhoz képest kevesebb pénzügyi, szociális és strukturális előnyt élvezhetnek; megjegyzi, hogy továbbra is jelentős akadályok állnak a nők munkaerő-piaci részvétele előtt, valamint hogy a nők az EU-ban átlagosan 16,4%-kal kevesebbet keresnek, mint a férfiak; rámutat, hogy az említett, a nőkkel szemben megkülönböztető struktúrákra és gyakorlatokra való tekintettel a nemek közötti egyenlőséget valamennyi területen biztosítani kell, többek között a foglalkoztatáshoz való hozzáférés, a szakmai előmenetel, a munkahelyi és magánélet összeegyeztethetősége, valamint az egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elősegítése területén;
- 6 felhívja a tagállamokat arra, hogy a magán- és az állami szférában egyaránt erősítsék meg és tartassák be a kollektív tárgyalásokhoz való jog teljes körű gyakorlását, amely a munkaügyi kapcsolatok szabályozásának, a hátrányos jövedelemkülönbségek leküzdésének és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának elengedhetetlen eszköze;
- 7 hangsúlyozza, hogy a nőkkel szembeni erőszak felszámolása az emberi jogok érvényesítésének kérdése, és hogy a nőkkel szembeni erőszakkal, valamint a családon belüli erőszakkal összefüggő közvetlen és közvetett költségek egyaránt negatív hatást gyakorolnak a munkaerőpiacra és a gazdaságra; véleménye szerint a nőkkel szembeni erőszak meggátolja a nők társadalmi szerepvállalását és munkaerő-piaci lehetőségeik maradéktalan kihasználását, káros hatással van munkahelyi teljesítményükre és életminőségükre; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vonatkozó, nemek szerint bontott adatok gyűjtésével ismerjék el a nőkkel szembeni erőszak gazdasági és egyéb hatásait, és hangsúlyozza, hogy hathatós intézkedésekre van szükség a nőkkel szembeni erőszak leküzdéséhez; úgy véli, hogy a nőkkel szembeni erőszak megszüntetését kiemelt kérdésként kell kezelni a 2015 utáni uniós stratégiában;⁸ hangsúlyozza, hogy bár a nemek közötti egyenlőség a Szerződésekben rögzített alapvető jog, az EU-ban távolról sem érvényesül maradéktalanul, és véleménye szerint a nemek közötti egyenlőség a munkaerő-piacon – a minőségi munka biztosítása – mellett az Európa 2020 stratégia által kitűzött, a 75%-os arányú foglalkoztatottság elérésére irányuló célkitűzés megvalósításának szükséges feltétele, és alapvető fontosságú a fenntartható nyugdíjrendszerek szempontjából; kéri ezért, hogy az Európa 2020 stratégiába illesszenek be a férfiak és a nők szempontjából egyaránt nagyra törő foglalkoztatási célokat, és ezeket vegyék figyelembe az európai szemeszter valamennyi vonatkozásában;
9. kiemeli, hogy a megfizethető, elérhető és minőségi gyermekgondozás a nemek közötti egyenlőség és a nők munkaerő-piaci részvételének egyik fontos előfeltétele; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyék a gyermekgondozással kapcsolatos barcelonai

- célkitűzések teljesítését kiemelt fontosságú törekvéssé a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új stratégiában; kiemeli, hogy a célkitűzéseket eredetileg 2010-ig határozták meg és azokat a tagállamok többségében a mai napig nem valósították meg;
10. hangsúlyozza, hogy a férfiak és a nők közötti foglalkoztatási és bérszakadék az elmúlt években némileg csökkent ugyan, ez azonban nem annak a következménye, hogy javult a nők helyzete, hanem annak, hogy a válság alatt csökkent a férfiak foglalkoztatási aránya és díjazása;
  11. kiemeli különösen a gyermek- és idős gondozási közszolgáltatások romlását, amelyek terheit a leggyakrabban a nők viselik;
  12. hangsúlyozza, hogy a gazdasági növekedés és a versenyképesség az EU-ban attól függ, sikerül-e áthidalni a nők iskolai végzettsége (az európai egyetemi diplomások 60%-a nő), illetve munkaerő-piaci részvételük és helyzetük közötti szakadékot; hangsúlyozza a vertikális és horizontális szegregáció minden vonatkozása elleni küzdelem szükségességét, mivel e szegregáció korlátozza a nők alkalmazását bizonyos ágazatokban, és megfosztja őket a vállalati hierarchia magasabb szintjeire jutás lehetőségétől; hangsúlyozza, hogy egyes tagállamokban a meglévő kedvező jogszabályi intézkedések – különösen a közszférában – javították a nemek közötti egyenlőséget a pályakezdekők szintjén, de ezt még ki kell terjeszteni valamennyi karrierszintre;
  13. hangsúlyozza, hogy a munkaerő-piacokon tapasztalható hátrányos megkülönböztetés a nemek közötti egyenlőtlenség egyik legfőbb oka, és hogy a munkahelyi élet egyenlő lehetőségei, valamint a nők gazdasági függetlensége kulcsfontosságú; hangsúlyozza a kisebbségekhez tartozó és bevándorló nők egyenlőtlen és kiszolgáltatott helyzetét az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférés tekintetében; kéri a Bizottságot, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új stratégiájában javasoljon egyértelmű intézkedéseket a a nemek közötti különbségen vagy a nemi irányultságon alapuló munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetés leküzdésére – többek között a munkaerő-felvétel, az egyenlő bérezés és nyugdíjazás tekintetében –, valamint a munkahelyi szexuális zaklatás hatékonyabb felszámolására; megjegyzi, hogy bár az EU-ban hatályos jogszabályok védik az egyéneket a nemek közötti különbségen alapuló hátrányos munkahelyi megkülönböztetéssel szemben, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által 2012-ben készített tanulmány szerint a munkakereső nők 30%-a tapasztalt ilyen hátrányos megkülönböztetést¹; rámutat, hogy ez az Európai Unió Alapjogi Chartájának megsértése; kéri ezért a Bizottságot, hogy vesse tüzetes átvilágítás alá a panaszokat kivizsgáló nemzeti szervek hatékonyságát, valamint a nemek közötti egyenlőségről szóló irányelvek végrehajtását szolgáló eljárások eredményességét;
  14. hangsúlyozza, hogy a nők egyenlőtlen munkaerő-piaci helyzetének egyik fő oka a családi kötelezettségek egyenlőtlen megoszlása; felhívja a figyelmet arra, hogy sok nő a szülés után nem tér vissza a munka világába; hangsúlyozza, hogy a munkahelyi és az otthoni feladatok összeegyeztetése a nemek közötti egyenlőség kulcsfontosságú feltételét képezi, ezért azt elő kell mozdítani a következők révén:
    - a) a közszolgáltatásokba történő beruházás, amely támogatja a nők bevonását a munkaerő-piacra, különösen a megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú

---

¹ <http://fra.europa.eu/en/survey/2012/eu-lgbt-survey>.

gyermekgondozási infrastruktúra révén (a tagállamok által elfogadott és a barcelonai célkitűzésekben megfogalmazott törekvések megvalósításának megkönnyítése érdekében), valamint a fogyatékkal élő személyek, a gondozásra szoruló felnőttek, az idős és beteg személyek színvonalas ellátását biztosító, megfizethető infrastruktúra révén, mivel e gondozási/ápolási teendőket mindenekelőtt a nők végzik el, és alkalmazásukat e nem fizetett tevékenységek negatívan befolyásolják;

- b) a férfiak háztartási munkában való részvételé bátorító intézkedések, a mindkét szülő számára rendelkezésre álló szülői szabadságra vonatkozó, és az apák számára erős ösztönzőket – például nem átruházható szülői szabadságot, valamint a vér szerinti és örökbe fogadó szülők esetében az apa számára biztosított szabadságot – tartalmazó jogszabályok megerősítésével; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a fent említett mindkét jogalkotási intézkedésnek adjanak prioritást, valamint más olyan intézkedéseknek is, amelyek lehetővé teszik a férfiak, különösen az apák számára, hogy gyakorolhassák a magánélet és a munka összeegyeztetéséhez fűződő jogukat;
- c) a rugalmas munkaidőre vonatkozó megállapodások és a távmunkás lehetőségek előmozdítása a férfiak és a nők számára egyaránt, valamint az anyák támogatása abban, hogy munkahelyi pályafutásuk megszakítását követően képzéseken és tanfolyamokon frissíthessék készségeiket;
- d) a munka és a családi élet közötti egyensúlyra törekvő, a nők és a férfiak számára egyaránt pozitív megoldásokat nyújtó modellek terjesztése minden szintű iskolai oktatási anyagban;

hangsúlyozza, hogy a fent említett feladatok méltányos és egyenlő megosztásához szemléletbeli változásra van szükség; felhívja a Bizottságot, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új stratégiájában foglalkozzon ezekre a kérdésekre;

15. véleménye szerint a Tanácsban sürgősen közös álláspontot kell elfogadni a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló irányelvre irányuló javaslat (COM(2008)0637) felülvizsgálata tekintetében, biztosítékot teremtve az alkalmazottak terhességük idején történő elbocsátásával szemben;

16. hangsúlyozza, hogy a szegénység női problémává válása különböző tényezők – törések a nők pályafutásában, a nemek közötti bérszakadék (16,4%), a nemek közötti nyugdíjszakadék (39%), a nemek közötti egyenlőtlenség a munkahelyi előrelépés tekintetében, a nők gyakori alkalmazása atipikus szerződések keretében (kényszerű részmunkaidők, helyettesítés, „nulla órás” szerződések) vagy az önfoglalkoztató munkavégzők esetében a segítő partnerek szociális biztonsági jogállásának hiánya, valamint az egyedülálló anyák által vezetett háztartások szegénysége – következménye; hangsúlyozza, hogy a szegénységben élők számának 2020-ig 20 millióval történő csökkentése csak a nemek közötti egyenlőséget érvényre juttató szegénység- és megkülönböztetésellenes politikákkal valósítható meg, egyrészt olyan akcióprogramok révén, amelyek különös figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű nőkre és amelyeket a női szegénység leküzdésére irányuló fellépés támogat, másrészt a munkafeltételek javítása révén az alacsony jövedelmet biztosító ágazatokban, ahol a nők felülreprezentáltak; hangsúlyozza, hogy a nőket érintő halmozott hátrányos megkülönböztetés – amelynek oka

a fogyatékoság, a faji vagy etnikai háttér, a társadalmi-gazdasági státusz, a nemi irányultság vagy egyéb hasonló tényezők – hozzájárul a szegénység női problémává válásához; hangsúlyozza, hogy fel kell tárni az adóügyi intézkedések és a munkaidő-modellek nőkre és családokra gyakorolt hatásait;

17. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti bérszakadék a nők alacsony munkaerő-piaci részvételéből, a vertikális és horizontális szegregációból, valamint abból a tényből fakad, hogy a fizetések gyakran alacsonyabbak a nők fokozott jelenlétével jellemzett szektorokban; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti bérszakadékot a köz- és a magánszférában egyaránt nyomon kell követni, és hogy a munkahelyeken a nemek közötti bérszakadék felismeréséhez átláthatóságra van szükség;
18. felhívja a figyelmet arra, hogy a vállalati irányítótestületi tagok mindössze 8,9%-a, a vállalati igazgatótanácsok nem ügyvezető tagjainak pedig mindössze 15%-a nő, és hangsúlyozza, hogy az uniós tagállamok többségében tapasztalható „üvegplafon” jelensége elleni küzdelem érdekében a döntéshozatalt lehetővé tevő álláshelyekre történő felvétel és az azokba történő előléptetés során objektív módon meghatározott kritériumokat kell alkalmazni, átláthatóságot kell biztosítani és fokozni kell a nemek közötti egyensúlyt; úgy véli, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiának cselekvési tervet kell tartalmaznia e tekintetben;
19. véleménye szerint kezdeményezéseket kell tenni és intézkedéseket kell hozni a nők alkalmazásával kapcsolatos sztereotip felfogások leküzdése érdekében, különösen az oktatásban és a képzésben – többek között a felsőoktatásban – rejlő lehetőségeket kihasználva; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a nők, kiváltképpen az anyák vállalkozói kedvét, valamint pályafutási lehetőségeket kell biztosítani a nők számára a tudományban és az IKT-ágazatban; hangsúlyozza, hogy bátorítani kell a nőket tudományos, technológiai, mérnöki és matematikai tanulmányok végzésére, valamint be kell vonni őket a gyorsan növekedő ipari ágazatokba, különösen a kutatási és fejlesztési területen, ez ugyanis jelentősen hozzájárulna Európa gazdasági növekedésének és versenyképességének fellendítéséhez;
20. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a nők tőzsdén jegyzett társaságok igazgatótanácsai nem ügyvezetői állásaiba való kinevezésére irányuló átlátható eljárásokat; bátorítja az állami és a magánszektor, hogy vegyék fontolóra önkéntes rendszerek bevezetését a nők vezetői állásokba történő előléptetése érdekében, és felszólítja az Európai Tanácsot, hogy végre fogadjon el közös álláspontot az igazgatótanácsok női tagjairól szóló irányelv első európai parlamenti olvasatát követően;
21. hangsúlyozza, hogy a be nem jelentett munkák elterjedtsége és a nők, különösen a háztartási alkalmazottak körében magas arányú színlelt önfoglalkoztatás negatív hatást gyakorol a nők jövedelmére és szociális biztonságára, aláássa a munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó kialakult szociális normákat, és csökkenti az EU GDP-jét; kéri ösztönző és egyszerűsítő mechanizmusok létrehozását, elősegítve az átmenetet az informális gazdaság felől a formális gazdaság felé; ennek keretében felhívja a figyelmet arra, hogy a be nem jelentett munkavégzés megakadályozására, valamint az ilyen típusú munkavégzéstől való elrettentésre irányuló együttműködés megerősítését célzó európai platform létrehozása ennek fontos mozgatórugója lehet.

22. felszólítja a tagállamokat, hogy fokozzák a be nem jelentett és rosszul fizetett munka, valamint a bizonytalan munka – többek között a „miniállások” és az álrészes állások – ellen folytatott küzdelmet, valamint hogy biztosítsanak minden munkavállaló számára megfelelő szociális védelmet; továbbá elítéli az atipikus munkaszerződésekkel való visszaélést, melynek célja foglalkoztatási és szociális védelmi kötelezettségek teljesítésének elkerülése;
23. ajánlja, hogy – mivel a családok összeállítása és meghatározása az idők folyamán változik – a családdal és a munkavégzéssel kapcsolatos jogszabályok legyenek átfogóbbak az egyszülős családok és az LGBT szülők vonatkozásában.
24. úgy véli, hogy a fiatalok munkanélkülisége elleni küzdelmet célzó politikáknak és eszközöknek – például az ifjúsági garanciának és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésnek – meg kell felelniük a fiatal férfiak és nők különleges igényeinek, annak érdekében, hogy ez utóbbiak beléphessenek a munkaerőpiacra; másrészt felhívja a figyelmet arra, hogy a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatal nők aránya magasabb, mint a fiatal férfiaké; felhív továbbá a nemek szerint bontott adatok gyűjtésére a fiatalok körében tapasztalható munkanélküliség tekintetében is annak érdekében, hogy megfelelően súlyozott és tényeken alapuló politikákat lehessen kidolgozni;
25. arra buzdítja a tagállamokat, hogy ismerjék fel a legújabb közbeszerzési irányelvben foglalt, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére vonatkozó politika előmozdításának és javításának eszközeként felhasználható potenciális lehetőségeket, és vegyék fontolóra olyan rendelkezések bevezetését, amelyek a tagállamok egyenlő bánásmódra és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, már meglévő jogszabályain alapulnak, és az e szempontoknak való megfelelést adott esetben a közbeszerzési szerződések odaítélésének egyik feltételként szabják; elismeri, hogy ez az elgondolás csak az Unió versenyjogának tiszteletben tartása mellett valósítható meg;

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	16.4.2015
A zárószavazás eredménye	+: 38 -: 6 0: 9
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Laura Agea, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Elena Gentile, Arne Gericke, Danuta Jazłowiecka, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Ulla Tørnæs, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Georges Bach, Elmar Brok, Lampros Fountoulis, Sergio Gutiérrez Prieto, Eva Kaili, Dominique Martin, Joëlle Mélin, Neoklis Sylikiotis, Ivo Vajgl
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Amjad Bashir, Enrique Calvet Chambon, Tania González Peñas, Maria Grapini, Ivan Jakovčić

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	6.5.2015
A zárószavazás eredménye	+: 20 -: 12 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Daniela Aiuto, Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Anna Záborská, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Rosa Estaràs Ferragut, Ildikó Gáll-Pelcz, Constance Le Grip, Georg Mayer, Branislav Škripek, Monika Vana, Julie Ward
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Isabella Adinolfi